

S.O.S.

Skifter om Samtalegrammatik

Årgang 3, nr. 1

Udtale og fleksion af verber i dansk talesprog

Astrid Monrad

Skrifter om Samtalegrammatik 3: 1

2016

ISSN 2445-7256

Skrifter om Samtalegrammatik (SoS) er en serie arbejdspapirer om samtalegrammatik som udgives af forskergruppen *DanTIN* ("Danish talk-in-interaction"). *DanTIN* består af studerende og forskere fra og omkring Lingvistik på Aarhus Universitet. *DanTIN* bestyrer hjemmesiden *samtalegrammatik.dk*. Udgivelserne i *Skrifter om Samtalegrammatik* er arbejdspapirer, studenteropgaver, rapporter, afhandlinger og andet som beskriver og analyserer samtalegrammatiske fænomener.

Skrifter om Samtalegrammatik er ikke fagfællebedømt, men en redaktionsgruppe under *DanTIN* har vurderet at udgivelserne i *SoS* fortjener at komme til offentlighedens kendskab. I nogle tilfælde er der tale om ældre skrifter, som *DanTIN* har fået lov af forfatterne til at udgive. I andre tilfælde er skrifterne lavet til *SoS*. *Skrifter om Samtalegrammatik* kan frit deles med angivelse af forfatter, årstal samt tidsskriftets navn og nummer.

DanTIN udgiver også fagfællebedømte artikler. Du kan se mere om vores udgivelser, projekter og resultater på *samtalegrammatik.dk*, og her kan du også se hvordan du kommer i kontakt med os.

Billedet til forsiden (*owl-175969*) er taget af [Arantza Ansotegui](#) og beskåret af Caroline Grønkjær og Nicholas Mikkelsen. [Nogle rettigheder forbeholdes](#).

Redaktionsgruppen for dette nummer består af Caroline Grønkjær.

Redaktionel kommentar

Denne artikel er oprindeligt lavet som en bacheloropgave på Lingvistik, Aarhus Universitet. Artiklen kan betragtes som en af kerneteksterne for DanTINs arbejde, og det er med stor tilfredshed vi nu gør den tilgængelig for omverdenen.

Astrid Monrad viser gennem artiklen, hvordan der er en systematisk variation i verbal-ender i dansk talesprog. Artiklen kredser om endelser i infinitiv og præsens, og hvilken sammenhæng der måtte være til verbets trykposition i dens artikulatoriske kontekst i ytringen. Hertil foreslår Monrad hvordan andre fleksioner yderligere kan belyse verbers bøjningsmæssige grupperinger i talesproget. Artiklen bidrager med to vigtige pointer. Dels konkluderer den at talesproget har sit eget selvstændige bøjningssystem. Og dels foreslår den en datanær metode til at undersøge "ikke-distinkt" hverdagssprog, som et modspil til hvordan talesprog er blevet studeret ved tidligere undersøgelser, fx Grønnum 2005. Selvom data beror på blot 4 informanter, argumenteres der for at fundene med stor sandsynlighed har generel udbredelse i rigsdansk hverdagssprog. Indtil videre har vi kunnet bekræfte Monrads grupperinger med vores AULing korpus.

Vær opmærksom på at der med betegnelserne "højfrekvente" og "lavfrekvente" refereres til antal forekomster i forhåndenværende datakorpus, ikke frekvensen i dansk generelt.

Denne redaktionelle kommentar er skrevet af Caroline Grønkjær.

Udtale og fleksion af verber i dansk talesprog

AF ASTRID MONRAD

1 Indledning

Denne artikel beskæftiger sig med danske verbers udtale og fleksion i infinitiv og præsens. I modsætning til tidligere undersøgelser indenfor samme emne, er målet med opgaven at analysere verbernes udtale og fleksion med almindelig hverdagstale som udgangspunkt, og at analysere data uden at inddrage diakron viden om sproget. Dette skal ses i kontrast til den tilgang for eksempel Grønnum (2005: 208) gør brug af, som inddrager forudgående viden om sproghistorie og nabosprog.

Det er denne praksis som i høj grad har motiveret denne opgave, idet jeg mener inddragelse af diakrone forhold kan give et uklart billede af sprogets opbygning synkront set. Hensigten med og motivationen for denne opgave er derfor at undersøge om verberne i det moderne talesprog i sig selv indgår i et synligt system – ikke om der er et historisk system som verberne stadig kan forklares med. Derfor er min metode også meget datanær, og følger i vid udstrækning et bottom-up-princip idet jeg til et forholdsvis stort datasæt simpelthen har stillet spørgsmålet: 'Hvordan udtales og flekteres danske verber i infinitiv og præsens?'.

Det falder uden for denne opgaves område ligefrem at opstille et fonologisk system på baggrund af data, men jeg vil i flere tilfælde diskutere den fremherskende forståelse af dansk fonologi i forhold til fund i data.

Data består af interviews med fire østjyske talere af rigsdansk (for en diskussion af denne term, se afsnit 4.4) i alderen 22-24 år. Jeg har ikke beskæftiget mig med hjælpeverberne 'være' og 'have' samt modalverberne 'burde', 'kunne', 'måtte', 'skulle', 'ville' og verbet 'vide'. Denne distinktion modsiger strengt taget det generelle bottom-up-princip, idet den

blev foretaget på basis af diakron viden og uden forudgående undersøgelse. Denne gruppe af verber bør undersøges og inddrages ved en mere omfattende beskrivelse af de danske verbers udtale og fleksion.

Jeg viser hvordan verberne kan deles op i grupper afhængigt af deres fonetiske struktur, og jeg udleder for hver gruppe generelle regler for fleksionsmønstret.

Jeg bruger efterfølgende resultaterne af den fonetiske analyse til at diskutere visse aspekter af fonologien: For det første om det er rimeligt i forhold til data at arbejde med et schwa-fonem som infinitivendelse i fonologien (se for eksempel Grønnum 2005: 292 og Basbøll 2005: 374), og for det andet i hvor høj grad almindelig tale bør inddrages i den fonologiske analyse.

2 Data

Jeg har lagt stor vægt på naturligheden af de data der danner grundlag for denne opgave. Med naturlighed mener jeg, at den tale der er optaget ligger så tæt på helt spontan tale som overhovedet muligt. Det optimale i denne forbindelse ville være at benytte optagede samtaler, som ikke er blevet kontrolleret eller iscenesat. En indledende overfladisk gennemgang af den slags data, gjorde det imidlertid klart at visse typer verber ikke er særligt udbredte (dette vil blive uddybet i afsnit 2.1), så i håb om at få eksempler også på disse, valgte jeg at lave interviews.

I forhold til dataindsamlinger som for eksempel danPASS (se Grønnum 2009), har jeg lagt større vægt på naturlighed, idet jeg anser dette for at være en meget vigtig faktor i forhold til datas validitet. Dette har i visse tilfælde været på bekostning af lyd kvaliteten, men eftersom lyd data har været tilstrækkeligt rene til at kunne blive analyseret i Praat (Boersma & Weenink 2008), har jeg ikke anset det for noget større problem. DanPASS benyttede desuden opgaver der involverede oplæsning, hvilket jeg har villet undgå.

2.1 Sjældne verber

Da jeg indledningsvist overfladisk gennemgik samtaledata (fra Samtalebanken, se referencelisten), viste det sig at en bestemt fonetisk verbetype er meget sjælden. Det drejer sig om den gruppe som i skriftsproget slutter på konsonant + <re>, for eksempel 'blomstre', 'vandre' og 'klatre'. Da jeg samtidig var i tvivl om hvorvidt <r> i denne type endelse bliver realiseret som [ʀ] eller slet ikke, mente jeg det var relevant at gøre en bevidst indsats for at få eksempler på dem.

2.2 Interviewdesign

Data består derfor af interviews, hvori jeg selv interviewer fire østjyske talere af rigsdansk i alderen 22-24 år. Interviewformen er meget løs, med kun enkelte forudbestemte spørgsmål (Samtlige interviewspørgsmål kan ses i bilag 1), som mest var tænkt som inspiration til at få den interviewede i gang med at tale.

Som nævnt i afsnit 2.1 var enkelte spørgsmål udformet med henblik på at elicitere specifikke verber (disse verber står i klammer med fed skrift inden interviewspørgsmålet), og i forbindelse med et enkelt spørgsmål var der også et foto af en tegning af en klatrer på en klippeside.

Der er dermed ikke tale om interview i den forstand som Kvale & Brinkmann (2008) beskæftiger sig med, fordi indholdet af svarene i og for sig var fuldstændig underordnet. Derimod er spørgsmålene med specifikke verber for øje nøje konstrueret.

Eftersom naturligheden af talen var højt prioriteret, foregik interviewene i et privat hjem som samtlige informanter tidligere havde besøgt i anden sammenhæng. Både interviewer og informanter sad således foran den samme computer ved et køkkenbord.

2.3 Udstyr

Interviewene er optaget med den indbyggede mikrofon (IDT High Definition Audio CODEC) i en HP Mini 210 -1000 med programmet 'Lydoptager' i Windows 7 Starter. Mikrofonsoftwaren var sat til at forstærke med 10 dB. Lydfilerne er efterfølgende konverteret fra WMA til WAV, og derefter analyseret i Praat.

2.4 Informanter

Alle fire informanter er unge studerende (22-24 år) på videregående uddannelser i Århus, og de er alle født og opvokset i Århus-området. To af informanterne er mænd og to er kvinder.

H er en 22-årig kvinde der studerer psykologi. Hun har tidligere boet i Mårslet, Viby J og Hasselager. Hendes mor er fra Randers og faderen er opvokset i Brabrand.

T er en 24-årig mand der studerer historie og samfundsvidenskab. Han har tidligere boet primært i Beder, men også Kongsvang, Åbyhøj, Hasle, Malling, og Århus midtby. Hans mor er fra Horsens og Aabenraa, og hans far er fra Esbjerg.

M er en 24-årig kvinde der studerer biologi. Hun er opvokset i Århus midtby, og har stort set ikke boet andre steder. Hendes mor er fra Esbjerg og hendes far er englænder.

O er en 24-årig mand der studerer handel og økonomi på Handelshøjskolen. Han har ikke tidligere boet andre steder end Skødstrup. Hans mor er opvokset i Randers, og hans far er fra Nørre Nebel.

Informanterne er dermed fra en forholdsvis lille og klart defineret befolkningsgruppe. Dette er dels praktisk fordi informanterne i danPASS (se Grønnum 2009) alle var fra hovedstadsområdet og der generelt er langt flere undersøgelser med informanter fra København, dels fordi jeg forventede at kunne få nogenlunde klare resultater med en lille fokusgruppe. Jeg vil i afsnit 4.4 komme nærmere ind på hvorvidt resultaterne kan formodes også at gælde for andre talere.

2.5 Forløb

Interviewene blev gennemført i Århus i april 2010. Hvert interview varede i gennemsnit lidt over en halv time. Da jeg kendte alle informanterne på forhånd var atmosfæren afslappet og uhøjtidelig, og jeg mener umiddelbart ikke talen adskiller sig væsentligt fra almindelig spontan samtale. Dog stod computeren fuldt synlig på bordet, og alle informanterne var bevidst om at tale i retning af mikrofonen, så det kan ikke afvises at situationen har haft en effekt på data. Desuden var alle informanter klar over at formålet med interviewet var at undersøge udtale, så der er en fare for at det kan have haft indflydelse på deres måde at udtrykke sig på (se videre afsnit 4.4).

3 Resultater

Data består af i alt lidt over 2 timers optagelse, hvoraf langt størstedelen består af informanternes spontane tale. I denne mængde findes i alt 62 verber (som nævnt i indledningen er visse verber ikke medtaget), hvis infinitiv- og præsensform begge er repræsenteret. Ved hvert af disse 62 verber er hver forekomst (med undtagelse af enkelte der ikke er medtaget på grund af dårlig lyd kvalitet, mumlen og i et enkelt tilfælde fordi verbet indgik i et navn med rim: 'Spise med Price'.) transskriberet, og oversigten over de i alt 590 forekomster kan findes i bilag 2. Kursiv skrift indikerer særligt fremhævede ord, og i enkelte tilfælde almindeligt tryk hvor der kunne være tvivl.

Første kolonne viser hos hvilken informant forekomsten er fundet, og anden kolonne giver sekundtallet for hvornår i den pågældende lydfil forekomsten findes. Informantens tildelte bogstav samt sekundtallet vil blive brugt til at identificere forekomsten. Tredje kolonne er en transskription af forekomsten, og fjerde kolonne viser forekomstens nære omgivelser. Disse er noteret med fuldstændig standardiseret ortografi, dog med den tilføjelse at ophold i talen er markeret med <...> og tøven (såsom 'øh') er medtaget. Disse angivelser er dermed ikke synderligt udførlige idet det ikke har været nødvendigt til formålet, men kan trods alt give et indtryk af både de fonetiske og syntaktiske omgivelser.

Der er i transskriptionen ikke noteret typer af stemmebrug som tydeligvis har været specielle for den pågældende informant på det pågældende tidspunkt, heriblandt tilfælde af 'creaky voice' (hvor der i IPA er noteret 'creaky voice' menes 'stød') og hvirken. Da formålet har været at finde en form for norm, er der desuden ikke lagt vægt på at indfange idiosynkratiske træk ved informanternes tale, og jeg har anset halvfins IPA for at være tilstrækkeligt præcis.

Jeg vil nu gennemgå de enkelte verber og diskutere hvilken norm der kan siges at gælde for det enkelte verbum og dets bøjning.

3.1 De højfrekvente verber

Jeg har valgt at gennemgå de højfrekvente verber først, for at skabe et overblik over hvor stor en grad af variation man kan forvente indenfor de enkelte former. 'Frekvens' i denne sammenhæng sigter udelukkende til frekvenserne i data, og jeg definerer et højfrekvent verbum som et verbum hvoraf enten infinitiv eller præsens forekommer 10 eller flere gange i data.

Jeg vil i det følgende skelne mellem trykstærk og -svag position, dog uden at komme nærmere ind på hvad systemet for denne trykfordeling er. Det er på ingen måde et irrelevant spørgsmål, men det ville være for omfattende at give en nærmere beskrivelse af det her. En kort gennemgang

af såkaldt 'enhedstryk' i dansk kan findes hos Grønnum (2005: 248). Til disse rent systematiske ting kan tilføjes, at et ord inden en pause eller tøven ofte får ekstra tryk.

3.1.1 *Blive*

Der er 8 brugbare forekomster af 'blive' i infinitiv. Heraf er 4 [bli] og 4 [bli:]. [bli] forekommer i tryksvag position. Når 'blive' derimod står i trykstærk position, tilføjes forlængelsen af vokalen så formen bliver [bli:].

Ud af 18 forekomster af 'blive' i præsens er 16 [bliɐ̯]. Formen [bliɐ̯] optræder 1 gang i forbindelse med en pause, og [bli] findes 1 gang i forbindelse med særlig hurtig tale. Jeg ser derfor ingen grund til ikke at antage [bliɐ̯] som norm.

3.1.2 *Få*

For infinitiv gælder det, at 11 ud af 13 brugbare forekomster er [fɔ].

Forekomst M1128 ser umiddelbart ud til at være [fɔ:], men som det fremgår af de noterede omgivelser, tolker jeg [ɔ:] som en kort tøven snarere end som end del af selve ordet, selvom begge dele er noteret som ét.

Forekomst O113 lyder umiddelbart som [fɔ^ə], men det lille schwa kunne faktisk godt være ordet 'et' udtalt hurtigt. Omgivelserne ville så blive: "Det er meget svært at få *et* kollegie når man bor", hvilket ville give udmærket mening. Det er dog ikke helt klart om det er tilfældet.

Jeg mener det er rimeligt at se [fɔ] som standardnormen for verbet 'få' i infinitiv. Dels forekommer denne form så mange gange, og dels kan de få afvigelser forklares på anden vis.

For præsens gælder det at 4 ud af 9 brugbare forekomster er [fɐ], 2 [fɒ], 1 [fʌ], 1 [fɔ] og 1 [fɔ̃]. Alle fire tilfælde af [fɐ] forekommer hos O, som aldrig anvender den ikke-hævede form. Da O har en generel tendens til at hæve

flere af sine bagtungevokaler en lille smule, vil jeg anse dette som noget talerspecifikt, og muligvis dialektalt.

Forekomst O1110 har et schwa i stedet for [ɐ], men også vokalen i det følgende ord 'jeg' er et schwa, og da begge ord er ubetonede, er det nærliggende af gå ud fra at der er tale om assimilering af vokalkvaliteten i en mindre væsentlig del af sætningen.

H745's vokal ([ʌ]) regner jeg for at være assimileret med vokalen i det efterfølgende 'folk'.

Det ene sted hvor der tilføjes stød er i forbindelsen ”så får den en impuls”, hvor 'får' står i trykstærk position.

Standardnormen for verbet 'få' i præsens er dermed [fɔ], dog vil jeg tilføje at der tilsyneladende godt kan ændres lidt på vokalen uden at ordet skifter eller mister betydning, og at der tilføjes stød i trykstærk position.

3.1.3 Gøre

For infinitiv gælder det at 7 ud af 10 brugbare forekomster er [g̊øɐ̯]. I de resterende 3 er vokalen [ø] forlænget. Dette fænomen falder sammen med at ordet 'gøre' har primært tryk i sætningen. Intuitivt var min fornemmelse at udtalen ville være [g̊øɐ̯], det vil sige med den finale vokal som syllabisk, men det er kun tilfældet i T922, som er én af de tre hvor [ø] også er forlænget.

Standardformen for verbet 'gøre' i infinitiv ser ud til at være [g̊øɐ̯], mens vokalen [ø] kan forlænges og den afsluttende vokal, [ɐ], gøres syllabisk, når ordet står i trykstærk position.

Ud af præsens' 13 brugbare forekomster er 11 [g̊øɐ̯] og dermed magen til infinitiven. De resterende 2 (T735 og O1510) er [g̊ø], og i begge tilfælde efterfølges 'gør' af en lyd der ligger i den forreste del af munden. I T735's tilfælde [j] og i O1510's [d]. Eftersom [ɐ̯] artikuleres i den bagerste del af munden, er det rimeligt at antage, at der er tale om en assimilation af den

afsluttende non-syllabiske vokal, som enten har fået samme kvalitet som den foregående vokal, eller er bortfaldet helt. Eftersom den foregående vokal ikke er forlænget i nogle af tilfældene, virker sidste forklaring mest sandsynlig. Der er dog adskillige tilfælde hvor denne assimilering ikke forekommer hvor man kunne forvente det, så nogen generel regel kan ikke opsættes.

Standardformen for 'gør' ser ud til at være [g̥ø̥ɐ̯], og det tilføjes at den non-syllabiske vokal kan udelades uden at ordet mister betydning.

Det er værd at bemærke at infinitiv og præsens' standardformer er identiske. Selvom hver form har sine egne typer af afvigelser, ser det således ikke ud til at selve formen er afgørende for hvilken fleksion formen bliver opfattet som. Den syntaktiske placering ser dermed ud til at være den vigtigste faktor når en lytter skal afgøre om formen [g̥ø̥ɐ̯] står i infinitiv eller præsens.

3.1.4 Gå

Ud af datas fire forekomster af infinitiven 'gå' er 3 brugbare og 2 af dem har formen [g̥ɔ̯]. Den sidste, M2249, har en vokal der lyder som [ɔ̯], hvilket kan forklares med at den efterfølges af [vi], som godt kan have trukket [ɔ̯] frem i munden. Jeg går derfor ud fra at standardformen er [g̥ɔ̯], men noterer igen at i hvert fald én variation i vokalkvaliteten ikke har betydning for forståeligheden.

For præsens gælder det, at der er en usædvanlig stor variation i vokalkvaliteten. I de 3 tilfælde i trykstærk position er formen [g̥p̥:], men blandt de trykssvage findes både [g̥ʌ], [g̥ɐ̯], [g̥p̥:] og [g̥ɔ̯]. I samtlige tilfælde kan variationen imidlertid forklares af assimilation til en følgende vokal, og jeg vil derfor antage at den ikke-assimilerede norm er [g̥p̥]. Når denne vokalkvalitet forekommer ledsages den altid af forlængelse, hvilket formodentlig skyldes at den er så åben at den kræver en vis mængde tid at

producere. Dette forklarer også hvorfor den i tryksvag position ofte assimileres. Dog skal det nævnes at disse meget åbne bagtungevokaler er svære at skelne, og at flere forekomster muligvis ikke er helt så klare som de er noteret.

3.1.5 *Komme*

Der er i alt 12 brugbare forekomster i infinitiv, og heraf er 7 [ḡ^hΛm]. Af de resterende er 3 [ḡ^hΛm̩] og 2 [ḡ^hΛmm̩]. Det skal dog tilføjes at forskellen mellem disse to er meget svær at afgøre, og at de muligvis simpelthen skal regnes for at være den samme form. Det væsentlige forhold er om formen har én eller to stavelser.

Jeg havde forventet primært at finde formen med to stavelser, fordi jeg umiddelbart forbinder den énstavede form med imperativen, men som det fremgår af data er den énstavede form mindst lige så udbredt som den tostavede. Begge former forekommer hos tre af informanterne, så der er ikke tale om idiosynkratiske træk, og det ser heller ikke ud som om det gør nogen forskel om 'komme' er tryksvagt eller -stærkt. De fonetiske omgivelser forklarer heller ikke forskellen.

Jeg kan dermed ikke give nogen forklaring på hvorfor 'komme' nogle gange optræder som [ḡ^hΛ(m)m̩] og andre gange som [ḡ^hΛm]. I disse data er [ḡ^hΛm] en anelse mere udbredt, men da grundlaget kun er på 12 forekomster vil jeg lade begge former være norm.

En grundigere undersøgelse med flere forekomster og fuld transskription af omgivelserne, samt overvejelser om verbets placering i forhold til prosodien, vil være nødvendig hvis man ønsker en klar konklusion i forhold til denne form.

Der er 32 brugbare forekomster i præsens, og ud af disse er 14 ['ḡ^hΛmø], 14 ['ḡ^hΛm̩ø], og de resterende 4 kan forklares med tøven (['ḡ^hΛm̩ø:], ['ḡ^hΛm̩ø:]) og særlig hurtig artikulation (['ḡ^hm̩ø]). Også ved dette verbum ses et klart

mønster i distributionen, idet formen med stød forekommer når 'kommer' er trykstærkt.

3.1.6 *Lave*

Der er 11 brugbare forekomster af 'lave' i infinitiv. Ud af disse er 5 [lɑ̀], 4 [lɑ̀u], og 2 [lɑ̀:u]. Det skal dog her bemærkes at opdelingerne ikke er helt klare, og at især længden af [ɑ̀] i flere tilfælde er et skøn i endnu højere grad end den øvrige transskription¹. Ikke desto mindre er der et vist mønster i forekomsterne. [lɑ̀:u] forekommer således kun trykstærkt.

Ud af 10 brugbare forekomster af 'lave' i præsens, er 7 ['lɑ̀və], 2 ['lɑ̀v] og 1 ['lɑ̀və]. ['lɑ̀v] forekommer hvor der tales hurtigt, og hvor 'lave' er tryksvag. Desuden efterfølges 'lave' i begge disse tilfælde af en vokal, hvilket også kan være medvirkende til at [v] falder væk, selvom der ikke her er tale om en generel regel. Normen for præsens af 'lave', ser dermed ud til at være ['lɑ̀və], hvilket kan svækkes når verbet ikke er betydningsmæssigt centralt, og eventuelt forstærkes med stød, når verbet ønskes fremhævet. Dette er der dog kun et enkelt eksempel på, og tilføjelsen af stød virker umiddelbart som noget dialektalt.

3.1.7 *Læse*

Der er 10 brugbare forekomster af 'læse' i infinitiv. Heraf er 9 [lɛ:s] og en enkelt er [lɛ:s̺]. Jeg anser [lɛ:s̺] for at være en afvigelse, som muligvis kan være opstået på grund af det efterfølgende 'og'.

Ud af 9 brugbare forekomster af 'læse' i præsens er 4 ['lɛsə], 3 ['lɛsə] og 2 ['lɛsə:]. Fordelingen er som forventet at ['lɛsə] forekommer i tryksvag

¹Både Albris et al 1988 og Jørgensen & Kristensen 1994 viser at en helt objektiv fonetisk transskription ikke er realistisk, idet transskriptionen altid vil være farvet af analytikerens egen sproglige baggrund. Jeg deler denne opfattelse, især når det drejer sig om præcis vokalkvalitet og -længde.

position, mens ['lɛsə] og ['lɛsə:] forekommer i trykstærk position. Forlængelsen i ['lɛsə:] optræder dels før en pause og dels i særligt markeret position, så jeg anser ['lɛsə] for at være normen.

3.1.8 Se

Der er hele 38 forekomster af 'se' i infinitiv. Af disse er 33 [sɛ], og med en enkelt undtagelse er resten [se]. Undtagelsen er [sɛ:], og der er dermed tale om et tilfælde der er lidt ekstra fremhævet, hvilket ikke er noget jeg vil beskæftige mig yderligere med.

Formen [se] optræder når 'se' er tryksvagt, hvilket ikke er overraskende. Derimod er det usædvanligt i forhold til de tidligere nævnte verber, at der er så mange tilfælde hvor verbet er trykstærkt. Dette ligger i selve verbet 'se' og dets anvendelsesmuligheder, og er ikke noget jeg vil beskæftige mig mere med i denne opgave.

Der er 18 forekomster af 'se' i præsens, og disse er alle enten [sɛɹ] (tryksvag position) eller [sɛɹ] (trykstærk position), så her er der tale om en temmelig klar norm.

3.1.9 Sige

Infinitiven af 'sige' forekommer 15 brugbare gange i data. 9 af disse er [si:], 4 er [siː] (forskellen mellem disse to er minimal, og jeg vil mene de kan regnes til den samme gruppe), 1 er [si] og 1 er [siə]. [ə] i denne sidste kunne meget vel være et selvstændigt ord (at), hvilket ville passe udmærket ind i sammenhængen (O2288: ”og man kan sige (at) tyve millioner... det er jo”). Jeg kan ikke afgøre om det er tilfældet, eller om denne ene forekomst af 'sige' slutter på schwa i stedet for på en forlænget vokal. Da der imidlertid er tale om 1 forekomst ud af 15, vil jeg se den som en undtagelse (der muligvis kan forklares) og ikke som noget der kræver en modifikation af reglen. Det

samme gælder [si], som optræder på et sted hvor der bliver talt temmelig hurtigt.

Der er ikke umiddelbart noget system i fordelingen af [si:]/[si̯], hvilket bekræfter min antagelse af, at der er tale om forskellige grader af det samme fænomen: Forlængelse. Normen for 'sige' i infinitiv er dermed [si:].

Der er 7 brugbare forekomster af 'sige' i præsens. Heraf er 3 [si̯], 3 ['si̯], og 1 [si̯]. ['si̯] forekommer to gange lige før et mindre ophold, hvilket også gælder for [si̯]. Denne form kan netop forklares med forholdsvis tydelig og langsom tale, hvorved der naturligt vil opstå et [i] som overgang mellem [i] og [̯]. Jeg vil derfor mene at normen for 'sige' i præsens er [si̯], med mulighed for at den sidste vokal kan være syllabisk, hvis ordet skal fremhæves.

3.1.10 Stå

Der er 4 brugbare forekomster af 'stå' i infinitiv i data. 2 er [sd̥ʰɔ̯] og 2 er [sd̥ʰɔ̯]. Fordelingen følger det tidligere fastslåede mønster: Hvis 'stå' står i trykstærk position udtales det med stød, ellers ikke.

'Stå' føjer sig dermed til gruppen som kan hævdes at have to normer, som fordeles efter forudsigelige principper.

Der er 10 brugbare forekomster af 'stå' i præsens. Heraf er 4 [sd̥ɔ̯], 2 [sd̥ɔ̯:], 2 [sd̥ʰɔ̯:], 1 [sd̥ʰɔ̯] og 1 [sp̥]. Som det har været tilfældet ved visse af de andre verber, er der her en temmelig flydende overgang mellem forlænget og ikke-forlænget, og det kan være svært at afgøre hvad der er hvad. [sp̥] ser jeg som en klar undtagelse, som muligvis kan forklares som en decideret fejl, idet ordet der bliver udtalt lige før 'stå' i ytringen, er 'så'. Det er i øvrigt ikke helt klart om [s] strengt taget udtales som en frikativ, eller om det er noget løsere der eventuelt kunne inkludere en repræsentation af [d̥ʰ]. Alt i alt kan man argumentere for at denne forekomst slet ikke falder indenfor

kategorien 'brugbar', og jeg vil derfor ikke tage yderligere hensyn til den.

Forekomsterne med [ʌ] i stedet for [ɒ] kan forklares med koartikulation, og jeg vil derfor konkludere at normen er [sɒp(:)] i trykstærk position og [sɒ] i tryksvag.

3.1.11 *Tage*

Der er 7 brugbare forekomster af 'tage' i infinitiv, og da 7 af disse er [ɖ̥ʰa], vil jeg ikke sige mere om den sag.

Der er 11 brugbare forekomster af 'tage' i præsens, og her er en meget stor variation. En enkelt informant, O's vokaler i 'tage' i præsens ligger generelt længere fremme i munden. Hvorvidt dette er et dialektisk træk han er den eneste informant der har, eller der er tale om et idiosynkratisk fænomen, vil jeg ikke undersøge nærmere. For generaliserbarhedens skyld, vil jeg i det følgende se bort fra denne variation.

5 forekomster er dermed [ɖ̥ʰa], 4 [ɖ̥ʰa:], 1 [ɖ̥ʰa:] og 1 [ɖ̥ʰa:]. Forlængelsen i [ɖ̥ʰa:] kan forklares med en tøven, hvilket understreges af at 'tage' efterfølges af et mindre ophold. Med hensyn til forskellen mellem [ɖ̥ʰa] og [ɖ̥ʰa:], så sker fordelingen efter det sædvanlige mønster, hvor [ɖ̥ʰa] forekommer i tryksvag position og [ɖ̥ʰa:] i trykstærk. [ɖ̥ʰa:] vil jeg foreløbig lade stå som en ikke forklaret undtagelse.

3.1.12 *Tro*

Der er 1 brugbar forekomst af 'tro' i infinitiv, og den er [ɖ̥ʰɒ]. Jeg antager at verbet ville følge det sædvanlige mønster og findes i en stødløs udgave i udtryk med præpositioner, som for eksempel "tro om igen".

Der findes 21 brugbare forekomster af 'tro' i præsens. Heraf stammer 20 fra ytringer med udtrykkene "tror jeg" og "jeg tror". Jeg vil mene at denne sammenhæng er så frekvent at der er tale om faste, nærmest idiomatiske

udtryk, hvilket muligvis kan spille en rolle for udtalen. For eksempel kunne man forestille sig en øget grad af koartikulation.

5 forekomster er [dʰɛɾ], 3 [dʰɛɾ:], 3 [dʰɛɾ], 3 [dʰɛɾʌ], 3 [dʰɛɾʌ], 2 [dʰɛɾɔɐ], 1 [dʰɛɾɔɐ] og 1 [dʰɛɾɔɐ]. Præsens af 'tro' er dermed den fleksion der har absolut størst variation. Ud over at have versioner med forskellige vokaler, er der også versioner med forskellige *antal* vokaler. Man kunne så forestille sig at denne variation var imellem informanterne, og eventuelt kunne forklares dialektalt, men samtlige af informanterne benytter mindst to forskellige former, så den forklaring er næppe helt rimelig.

Fordelingen af formerne taget i betragtning er det mest nærliggende at se [dʰɛɾʌɾ] som normen for den trykstærke form og [dʰɛɾ] som den trykssvage, men som nævnt indgår 'tror' så ofte i udtryk sammen med 'jeg' at vokalen let kan tænkes hyppigt at blive assimileret i den forbindelse. Desuden virker de forekomster der slutter på [ɐ] ikke så meget som assimilationer af [dʰɛɾ], men dette vil jeg vende tilbage til i afsnit 4.2.

3.1.13 Tænke

Der er 11 brugbare forekomster af 'tænke' i infinitiv. 6 af disse er [dʰɛŋg], 2 [dʰɛŋgə], 2 [dʰɛŋ] og 1 [dʰɛŋŋ].

Begge forekomster af [dʰɛŋ] samt [dʰɛŋŋ] optræder i forbindelsen 'tænke mig', som er en fast vending, og derfor kan forventes at udvise en vis grad af assimilation (det skulle i dette tilfælde være en plosiv der udelades mellem to nasaler). Dog findes denne forbindelse også 4 gange med [dʰɛŋg], så der kan ikke være tale om en færdig assimilation. Formen [dʰɛŋgə] optræder dog ikke i denne forbindelse, hvilket taler for i hvert fald en tendens i retning af assimilation.

Både [dʰɛŋgə] og [dʰɛŋg] optræder i trykstærk position og i andre sammenhænge end 'tænke mig', og der er dermed ikke tale om en systematisk forskel. Begge former optræder også hos flere informanter.

Da [dʰɛŋgə] optræder hyppigere i trykstærk position (og i ytringer

uden 'tænke mig'), vælger jeg at antage den som normen for den trykstærke form, dog med mulighed for variation. Jeg regner [d̥^sen̥g̊] som den trykssvage norm, med mulighed for yderligere svækkelse uden at ordet skifter betydning.

Jeg kan dog ikke sige noget endeligt på baggrund af datamængden her, og yderligere undersøgelser ville muligvis kunne give et klarere billede af fordelingerne.

Ud af 8 brugbare forekomster af 'tænke' i præsens er 8 [d̥^sen̥g̊ə], hvilket jeg dermed anser for at være normen.

3.2 Generelt om de højfrekvente verber

Gennemgangen af de højfrekvente verber har vist, at der findes to typer af variation. Den ene er forudsigelig og betinget af om verbet står i trykssvag eller -stærk position. Den trykstærke form har typisk forlænget vokal, stød eller -i infinitiv- en syllabisk konsonant, mens den trykssvage form er 'lettere' idet den er ubetonet og dermed typisk ikke har den trykstærke forms særtræk.

Den anden type af variation er sværere at forudsige (selvom den i nogle tilfælde kan forklares med de fonetiske omgivelser), og der er ikke altid umiddelbart noget system i variationerne. I visse tilfælde er der tale om et træk der er særligt for en enkelt informant (såsom O's tilbøjelighed til at hæve visse vokaler mere end de tre andre informanter), i andre er det enkelte forekomster der afviger fra flertallet. Her er typisk tale om en let ændret vokal eller halvt forlænget konsonant, men da der som sagt ikke ser ud til at være tale om noget systematisk, har jeg valgt ikke at undersøge disse variationer nærmere.

Jeg udleder fra gennemgangen af de højfrekvente verber, at selvom der er individuelle variationer, så giver det mening at tale om normer. I visse tilfælde vil der være to, og dette forhold vil jeg være opmærksom på i den følgende gennemgang af de lavfrekvente verber.

Inden jeg begynder gennemgangen af de lavfrekvente verber, vil jeg opsummere hvad normerne for de højfrekvente er (se skema 1).

	infinitiv		præsens	
	tryksvag	trykstærk	tryksvag	trykstærk
blive	bli	bli:	bliɐ̯	bliɐ̯
få	fɔ	fɔ	fʌ	fʌ
gøre	gʊɐ̯	gʊɐ̯		gʊɐ̯
gå	gɔ		gɔ	gɔ:
komme	gʰʌm	gʰʌ(m)m	'gʰʌmɐ	'gʰʌmɐ
lave	lɔu	lɔ:u		'lɔuɐ̯
læse	lɛ:s	lɛ:s	'lɛsɐ̯	'lɛsɐ̯
se	se	sɛ	sɛɐ̯	sɛɐ̯
sige		si:		siɐ̯
stå	sɔɔ	sɔɔ	sɔɔ	sɔɔ:
tage	ɖʰa		ɖʰa	ɖʰa:
tro	ɖʰɔɔ		ɖʰɔɔ	ɖʰɔɔ
tænke	ɖʰɛŋg	'ɖʰɛŋgɔ	'ɖʰɛŋgɐ̯	'ɖʰɛŋgɐ̯

Skema 1 - Normer for de højfrekvente verber

Det er ikke alle verber der optræder både tryksvagt og -stærkt i data. Dette skyldes sandsynligvis at visse verber sjældent eller aldrig indgår i udtryk der

ville placere dem i pågældende trykforhold. Jeg vil senere foreslå generelle regler der også beskriver de manglende former.

3.3 De lavfrekvente verber

Jeg vil nu analysere de lavfrekvente verber i data. Termen 'lavfrekvent' skal i denne forbindelse ikke tages bogstaveligt, da de verber der for alvor er lavfrekvente kun i meget ringe grad er repræsenteret i data. 'Lavfrekvent' i denne forbindelse skal simpelthen forstås som 'ikke højfrekvent', hvilket specifikt henviser til verber hvor ingen af fleksionerne forekommer mere end 10 gange i data.

Jeg har valgt ikke at gennemgå de enkelte verber, da dette ville blive unødigt omfattende. Normerne er fundet efter følgende kriterier:

- 1) Jeg skelner mellem tryksvag og -stærk form
- 2) Jeg ser bort fra enkelte variationer fra en ellers tydelig tendens, især hvis de kan forklares med de fonetiske omgivelser, pauser, eller særligt hurtig tale.
- 3) Hvor der ikke har været en tydelig tendens og hvor forskellen ikke har kunnet forklares, har jeg taget begge former med.

Enkelte former vil efterfølgende blive diskuteret. Normerne for de lavfrekvente verber i data ser dermed sådan ud:

	Infinitiv		Præsens	
	tryksvag	trykstærk	tryksvag	trykstærk
betyde		b̥eˈd̥ˢyð̥		b̥ˈd̥ˢyð̥
bladre/blade	ˈb̥lað̥		ˈb̥lað̥	
blinke		b̥lɛŋ̥		ˈb̥lɛŋ̥
bo		b̥o		b̥o̥

Skrifter om Samtalegrammatik

bruge		bʁu:	'bʁue	'bʁue
brænde		bʁanɲ		'bʁanɲe
ende		ɛnɲ		'ɛne
erobre		e'ʁɔbʁe		e'ʁɔbʁe
finde	fen	'fenə	'fene	
flyve	fly:ʏ		'flyʏe	'flyʏe
forstå		fə'sdɔ		fə'sdɔ
fortælle		f(ə)'dʰɛll		fə'dʰɛlɐ
følge	føll	føll	'føl(j)e	'føl(j)e
gemme		gɛmmɲ		'gɛme
holde		hall		'hʌlɐ
huske		husg		'husgɐ
hælde	hɛl(l)		'hɛlɐ	
høre	'høe	'høe	'høe	
indtage		'endʰa(jə)		'endʰa:
klatre	'gʰladʁe	'gʰladʁe		'gʰladʁe
kravle	'gʰkʁaʏl		'gʰkʁaʏlɐ	'gʰkʁaʏlɐ
leve	'le:ʏ	'le:ʏ		'le(:)ʏe
lyde		ly:ð	'lyðe	'lyðe
lytte		'lydə		'lydɐ
lægge		'leɡə	'leɡɐ/'leɡɐ	'leɡɐ
møde		møðð	'møðe	'møðe
narre		na:	na:	

presse	ˈpʁas			ˈpʁasə
prøve	ˈpʁøːu	ˈpʁøːu	ˈpʁøːuə	ˈpʁøːuə
putte	ˈpuṑ		ˈpuṑə	
røre		ˈrøə	røə	
sidde		seð(ð)		ˈseðə
ske		sǵə		sǵəə
slå	slɔ	slɔ	slɔ	slɔ(:)
smage	smæː			smæə
snakke	snaǵ	ˈsnaǵə		ˈsnaǵə
sove		ˈsɔːu		ˈsɔːuə/ˈsɔːuə
spille	sʁell	sʁell		ˈsʁelə
spise		ˈsʁiːs(ə)	ˈsʁisə	ˈsʁisə
starte		sɔaːṑ		ˈsɔaːṑə
stille		sɔel(l)		ˈsɔelə
svare		svaː		svaː
synge		søŋŋ/ˈsøŋə		ˈsøŋə
sætte	seṑ(ə)		ˈseṑə	ˈseṑə
tale		ṑaːl	ˈṑaː(:)lə	ˈṑaːlə
vente		vendʰ		ˈvendə
æde		εðð		ˈεðə
åbne		ɔːbŋ		ˈɔːbŋə

Skema 2 - Normer for de lavfrekvente verber

3.3.1 *Bladre/blade*

Det er uklart om infinitiven til dette verbum skal omfattes som 'bladre' eller 'blade'. Præsensformen er ['blaðə] (fra den samme informant, og indenfor samme besvarelse), hvilket jeg umiddelbart opfatter som verbet 'bladre', idet jeg ellers ville have forventet en lang vokal. Da forventninger af denne type imidlertid i nogle tilfælde har vist sig at være forkerte, lader jeg spørgsmålet stå åbent.

3.3.2 *Finde*

Den trykstærke form af infinitiven af dette verbum er noteret som ['fənə]. Der er to forekomster af denne form, og den ene (M2115) grænser op til en pause, og kunne dermed udelukkes på baggrund af kriterium 2. Dermed ikke sagt at den resterende forekomst (O241) ikke kan være normen, men set i forhold til de øvrige verber, mener jeg det er rimeligt at antage, at denne ene forekomst bør opfattes som en afvigelse.

3.3.3 *Følge*

Dette verbum kan tilsyneladende udtales både med og uden [j] i præsens. Der er ikke noget tydeligt system i fordelingen, og T benytter begge former. Der optræder dog aldrig [j] i infinitiv.

3.3.4 *Indtage*

Dette verbums infinitiv findes både udtalt som 'tage' (blot med 'ind-' tilføjet), og som ['endʂajə]. Noget kunne tyde på at fordelingen er talerspecifik, men grundlaget er på kun 3 forekomster og dermed for småt til at sige noget endeligt. Præsensformen findes kun hos T, som udtaler og bøjer verbet som 'tage'.

3.3.5 *Lægge*

Dette verbum udtales i 4 ud af 5 forekomster (både infinitiv og præsens)

med [e] hvilket er homofont med den udtale jeg ville forvente af 'ligge'. M benytter [ɛ] en enkelt gang (M2132), men også [e] (M721). Distinktionen er tilsyneladende ikke relevant.

3.3.6 *Vente*

Normen for 'vente' i infinitiv er noteret [vænd^s] udelukkende fordi det var den eneste forekomst. Det ville dog være højst usædvanligt at en infinitiv (eller et ord overhovedet) på dansk skulle slutte med en affrikeret eller aspireret plosiv (Grønnum 2005: 49). Forekomsten står desuden i forbindelse med en pause, så jeg anser affrikeringen for at være en afvigelse. Det er dog værd at notere at der trods pausen ikke er spor af schwa.

De øvrige lavfrekvente verber vil ikke blive nøjere diskuteret. Derimod vil jeg nu gennemgå og analysere de generelle tendenser blandt normerne. En samlet oversigt over de høj- og lavfrekvente verbers normer kan findes i bilag 3.

4 Diskussion

Jeg vil nu gennemgå samtlige infinitiv- og præsensnormer, og vise hvordan de kan opdeles efter deres fonetiske sammensætning.

4.1 *Infinitiv*

Infinitiverne kan inddeles i 5 grupper efter deres fonetiske egenskaber:

Gruppe 1 tæller verber hvis infinitiv slutter på en obstruent ([ð] regnes ikke med her, da den på dansk strengt taget er en approksimant (Grønnum 2005: 149)). I data hører følgende verber til denne gruppe: *blinke, huske, (lytte, lægge), læse, presse, putte, snakke, spise, starte, sætte, tænke, vente*. Ordene i parentes slutter egentlig på schwa, men da disse er i klart mindretal og da der hos andre verber findes former både med og uden schwa, anser jeg dem for at være en del af samme gruppe. Præsens er taget med i skemaet for overblikkets skyld.

	Infinitiv		Præsens	
	tryksvag	trykstærk	tryksvag	trykstærk
blinke		bʌŋg̊		'bʌŋg̊ə
huske		husg̊		'husg̊ə
lytte		'lyðə		'lyðə
lægge		'leḡə	'leḡə/'leḡə	'leḡə
læse	lɛ:s	lɛ:s	'lesə	'lɛsə
presse	bʁas			'bʁasə
putte	bʰud̥		'bʰud̥ə	
snakke	snaḡ	'snaḡə		'snaḡə
spise		'sʰi:s(ə)	'sʰisə	'sʰisə
starte		sda:ḡ		'sda:ḡə
sætte	sɛḡ(ə)		'sɛḡə	'sɛḡə
tænke	ḡʌŋg̊	'ḡʌŋg̊ə	'ḡʌŋg̊ə	'ḡʌŋg̊ə
vente		vɛnd̥s		'vɛnd̥ə

Skema 3 - Gruppe 1

Der er en vis tendens til at formerne med schwa forekommer i trykstærk position, selvom dette ikke er entydigt. Jeg er dog ikke i tvivl om at alle disse verber ville blive accepteret uden schwa. Ligeledes er jeg heller ikke i tvivl om at alle disse verber ville blive forstået *med* schwa, men min påstand er, at det ikke er normen i normal tale. Jeg vil vende tilbage til dette i afsnit 4.4.

Fælles for alle disse verber er desuden at de kun har én stavelse i infinitiv (uden schwa) og har tryk på første stavelse i præsens.

Gruppe 2 er de verber der i infinitiv slutter på en sonorant konsonant eller [ð]. I data drejer det sig om følgende verber: *betyde*, *brænde*, *ende*, *finde*, *fortælle*, *følge*, *gemme*, *holde*, *hælde*, *komme*, *kravle*, *lyde*, *møde*, *sidde*, *spille*, *stille*, *synge*, *tale*, *æde*, *åbne*.

	Infinitiv		Præsens	
	tryksvag	trykstærk	tryksvag	trykstærk
betyde		bɐˈd̥ʰyðð		bɐˈd̥ʰyðə
brænde		bʁan̥n̩		ˈbʁan̥n̩ə
ende		ɛn̩		ˈɛn̩ə
finde	fen	ˈfenə	ˈfenə	
fortælle		f(ə)ˈd̥ʰɛll̩		fəˈd̥ʰɛl̩ə
følge	føll̩	føll̩	ˈføl(j)ə	ˈføl(j)ə
gemme		ɡ̊ɛmm̩		ˈɡ̊ɛm̩ə
holde		hʌll̩		ˈhʌl̩ə
hælde	hɛl(l̩)		ˈhɛlə	
komme	ɡ̊ʰʌm	ɡ̊ʰʌ(m)m̩	ˈɡ̊ʰʌm̩ə	ˈɡ̊ʰʌm̩ə
kravle	ˈɡ̊ʰkʁʌl̩		ˈɡ̊ʰkʁʌl̩ə	ˈɡ̊ʰkʁʌl̩ə
lyde		lyːð	ˈlyðə	ˈlyð̩ə
møde		møðð̩	ˈmøð̩ə	ˈmøð̩ə
sidde		seð(ð̩)		ˈsɛð̩ə
spille	sɸell̩	sɸell̩		ˈsɸel̩ə
stille		sɸel(l̩)		ˈsɸel̩ə
synge		søŋŋ̩/ˈsøŋə		ˈsøŋ̩ə

tale		d̥ ^s a:l	'd̥ ^s a(:)lɐ	'd̥ ^s alɐ
æde		ɛðð		'ɛðɐ
åbne		ɔ:b̥n̥		'ɔ:b̥nɐ

Skema 4 - Gruppe 2

Også for denne gruppe gælder det at der *kan* tilføjes et schwa, formodentlig til samtlige verber, men at dette på ingen måde er normen. I stedet får verberne i denne gruppe forlænget den afsluttende konsonant, som også typisk bliver syllabisk. Denne fordobling kan udelades i tryksvag position. 2 af verberne *-lyde*, *tale-* får tilsyneladende forlænget vokal snarere end konsonant. Mens 'lyde' med forlænget konsonant ikke ville ændre karakter i afgørende grad, ville 'tale' komme til at lyde som et andet (ikke-eksisterende) ord, hvis vokalforlængelsen blev fjernet.

2 verber i denne gruppe har mere end én stavelse (*betyde*, *fortælle*), men disse behandles som man ville forvente 'tyde' og 'tælle' ville blive det, blot med et tilføjet tryksvagt præfiks. Der er således egentlig stadig tale om et ét-stavelsessystem, der blot kan tilføjes præfikser og konsonant-forlængelser.

Gruppe 3 indeholder verber der i infinitiv slutter på [ɹ]. I data drejer det sig om *flyve*, *lave*, *leve*, *prøve*, *sove*.

	Infinitiv		Præsens	
	tryksvag	trykstærk	tryksvag	trykstærk
flyve	fly:ɹ		'flyɹɐ	'flyɹɐ
lave	lɔɹ	lɔ:ɹ		'lɔɹɐ
leve	'le:ɹ	'le:ɹ		'le(:)ɹɐ

prøve	ˈpʁøʔ:u	ˈpʁøʔ:u	ˈpʁøʔ:uə	ˈpʁøʔ:uə
sove		ˈsɔ:u		ˈsɔʏuə/ˈsɔʏuə

Skema 5 - Gruppe 3

Kendetegnet for denne gruppe er det afsluttende [u] som oftest ikke er syllabisk, samt en udbredt tendens til at den syllabiske vokal forlænges i infinitiv. Det kan diskuteres om denne gruppe for alvor kan kaldes énstavet. Dog er der heller ikke tale om indiskutabelt tostavede ord, og der er stadig tryk på første stavelse i præsens, så systemet bliver strengt taget ikke brudt. Det kan ses af former som [lɑu] at én stavelse er nok til at ordet bliver genkendt, og det mener jeg gør sig gældende for alle verber i denne gruppe.

Gruppe 4 er gruppen af verber der i infinitiv slutter på [ə]. I data drejer det sig om bladre, erobre, gøre, høre, klatre og røre.

	Infinitiv		Præsens	
	tryksvag	trykstærk	tryksvag	trykstærk
bladre/blade	ˈblɑðə		ˈblɑðə	
erobre		eˈkrɔbʁə		eˈkrɔbʁə
gøre	ɡøʔə	ɡøʔ:ə		ɡøʔə
høre	ˈhøʔə	ˈhøʔə	ˈhøʔə	
klatre	ˈɡʰlɑðʁə	ˈɡʰlɑðʁə		ˈɡʰlɑðʁə
røre		ˈrøʔə	røʔə	

Skema 6 - Gruppe 4

Denne gruppe ser ud til at være tostavet, og kendetegnes ved at infinitiven er homofon med præsensformen.

Gruppe 5 er verber der slutter på en vokal der er syllabisk og ikke er [v]. I data drejer det sig om *bo, bruge, forstå, få, gå, (indtage), narre, se, sige, ske, slå, smage, stå, svare, tage, tro*. *Indtage* kan tilsyneladende også behandles som et gruppe 2-verb, men da præsensformen til dette ikke forekommer, regner jeg den foreløbig for at høre til i gruppe 5.

	Infinitiv		Præsens	
	tryksvag	trykstærk	tryksvag	trykstærk
bo		bɔ		bɔɐ̯
bruge		bʁu:	'bʁuə	'bʁuə
forstå		fə'sdɔ̥		fə'sdɔ̥
få	fɔ	fɔ̥	fɔ	fɔ̥
gå	gɔ		gɔ	gɔ:
indtage		'endʰa(jə)		'endʰa:
narre		na:	na:	
se	se	sɛ	sɛɐ̯	sɛɐ̯
sige	si	si:		siɐ̯
ske		sʁɛ		sʁɛɐ̯
slå	slo	slɔ̥	slɔ	slɔ(:)
smage	smæ:			smæɐ̯
stå	sɔ̥	sɔ̥	sɔɐ̯	sɔ̥:
svare		sva:		sva:
tage	dʰa		dʰa	dʰa:
tro	dʰɔ̥		dʰɔ̥	dʰɔ̥

Skema 7 - Gruppe 5

Denne gruppe kan yderligere opdeles i to: En gruppe hvor vokalen i infinitiv kan (og ofte skal) forlænges (*bruge, narre, sige, smage, svare*), og en gruppe der kan (og ofte skal) tilføjes stød (*bo, forstå, få, gå, (indtage), se, ske, slå, stå, tage, tro*). Hvor *tage* hører til kan diskuteres idet den trykstærke form ikke forekommer, og man umiddelbart kunne forestille sig både en form med vokalforlængelse og en med stød. *Tage* er et interessant tilfælde, som jeg på grund af pladsmangel ikke vil beskæftige mig yderligere med her.

Generelt gælder det for infinitiv at jeg betragter den tryksvage form som grundformen, idet ordet i denne form er fuldt forståeligt, og her forekommer i den enkleste form.

4.2 Præsens

For præsens gælder den overordnede regel at endelsen [-ø] tilføjes. Derefter gælder forskellige regler for hver gruppe:

Gruppe 1: Eventuelle schwa-tilføjelser tages væk, og præsensendelsen sættes direkte på den tryksvage infinitiv (som i denne gruppe ofte vil være den samme som den trykstærke).

Gruppe 2: Eventuelle konsonantforlængelser og -syllabificeringer tages bort, og præsensendelsen sættes direkte på den tryksvage infinitiv.

Gruppe 3: Præsensendelsen sættes på den tryksvage infinitiv. [u] er herefter definitivt ikke syllabisk.

Gruppe 4: Infinitiv og præsens er homofone i denne gruppe. Dette kan ses som at præsensendelsen for denne gruppe er -Ø, men intuitivt virker reglen

$$[ɐ]+[-ɐ] \rightarrow [ɐ]$$

i bedre overensstemmelse med virkeligheden. Dette er dog kun et skøn.

Gruppe 5: Præsensendelsen føjes til infinitiven. Derefter gælder følgende regler:

- 1) [ɔ]+[-ɐ] $\rightarrow$ [ɒ] (som evt. kan assimileres)
- 2) [a]+[-ɐ] $\rightarrow$ [ɑ]
- 3) [ɑ]+[-ɐ] $\rightarrow$ [ɑ]

Hvis [-ɐ] ikke assimileres med andre vokaler bliver det non-syllabisk.

Regel 3 gælder kun for to verber (*narre, svare*), og eftersom infinitiv og præsens af disse to er homofone, kunne man overveje at regne dem for medlemmer af gruppe 4 i stedet, og tilføje [ɑ:] som gyldig endelse hos denne gruppe. Reglen ville dog skulle følge med, så hvilken gruppe den passer bedst ind under, mener jeg ikke er særlig væsentligt på nuværende tidspunkt. Næste skridt vil være at udvide ovenstående skemaer med flere fleksioner af verberne. Dette ville muligvis kunne afgøre sagen.

Verbet 'tro' følger tilsyneladende reglen:

$$[o]+[-ɐ] \rightarrow [ɒ]$$

Det gør 'bo' imidlertid ikke, hvilket man umiddelbart ville forvente eftersom de to rimer i infinitiv. Som nævnt i afsnit 3.1.12 findes formen [dʰʊɔ] også, og verbet *kan* dermed opføre sig på samme måde som 'bo'. Min

fornemmelse er at [d̥ʰʌp] er mere eller mindre dialektal, og at 'tro' adskiller sig fra 'bo' netop fordi det er meget frekvent, og derfor har en langt højere grad af koartikulation. Sammenligning med data fra for eksempel hovedstadsområdet ville muligvis kunne kaste lys over sagen.

4.3 Stød

Jeg har en enkelt gang (i forbindelse med gruppe 5) været inde på forholdene omkring stød. Jeg vil ikke i denne opgave beskæftige mig yderligere med dette, fordi det tilsyneladende ikke spiller nogen større rolle for grupperingen af verberne. En udvidet undersøgelse af de danske verber som også medtager de øvrige fleksioner bør dog uden tvivl indeholde en analyse af stødfordelingen.

4.4 Systemets anvendelighed

Jeg har nu opstillet et temmelig enkelt system for infinitiv og præsens af en række almindelige danske verber. Dette system tager udgangspunkt i et grundprincip om enstavede infinitivformer. Ikke dermed sagt at jeg ikke tror der findes undtagelser fra det system, men der synes ikke desto mindre at være en klar præference. En enkelt lyd gør det derefter (med få modifikationer) ud for præsensendelsen.

Uanset hvad man ellers måtte have af indvendinger imod dette system, så forekommer det mig at det må være brugbart for udlændinge der skal lære dansk. Det er enkelt, overskueligt, og -ifølge data- hvad danskerne foretrækker det meste af tiden.

Om systemet er brugbart som udgangspunkt for fonologisk analyse kan diskuteres. På den ene side vil jeg hævde at et så klart system som dette nødvendigvis må være en psykologisk realitet.

På den anden side kan det ikke nægtes at afvigere fra dette system forekommer. Der er for eksempel forekomster i infinitiv der inkluderer et schwa. Når både Grønnum (2005: 292) og Basbøll (2005: 374) hævder at

der er et underliggende schwa-fonem som endelse i infinitiv, kan jeg derfor ikke afkræfte hypotesen. Et system med et schwa-fonem der assimileres eller bortfalder ved enhver given lejlighed, kan forklare data. Det virker bare ikke særlig oplagt når man koncentrerer sig om almindelig tale.

Hvis man derimod beskæftiger sig med det stillag Grønnum (2005: 208) beskriver som ”spontant, men distinkt” bliver et schwa-fonem sandsynligvis langt mere relevant. Spørgsmålet er så hvad der kendetegner dette stillag.

Beland et al 2009 giver et overblik over forsøg der har vist at skriftsproget influerer den fonologiske bevidsthed. Artiklen selv foreslår derimod det modsatte.

Miller & Swick (2003: 981) foreslår at ortografiens indflydelse skal ses som “a developmental by-product of learning to read an orthographically inconsistent language”.

Det er dermed relevant at spørge om det danske skriftsprog influerer sprogbrugernes bevidsthed om talesproget, og om det i så fald gør sig gældende i alle stillag.

Jeg mener at kunne se et selvstændigt talesprogssystem i data, hvilket i første omgang taler imod skriftsprogpåvirkning her. Man kunne eventuelt forestille sig, at talere tyr til deres ortografiske viden når de ønsker at tale særligt tydeligt eller ligefrem bliver bedt om at tale distinkt. Det ville være en mulig forklaring på forekomsten af schwa som infinitivendelse. I den forbindelse kunne det være relevant at informanterne har befundet sig i en interviewsituation, og muligvis lejlighedsvist har været ekstra bevidste om deres udtale. Desuden er der tale om informanter der -i og med at de er studerende på lange videregående uddannelser- må formodes at være særdeles fortrolige med skriftsprogssystemet.

Det skal understreges at der her udelukkende er tale om strøtanker. Hvorvidt de er rigtige eller ej, kan foreløbig ikke afgøres endeligt. Det er i og for sig også mindre væsentligt. Min påstand er at man i talesprog kan se nogle klare tendenser i retning af et ganske simpelt fleksionssystem. Dette system synes at fungere selvstændigt, og tilfælde af udtale som den mere traditionelt er blevet opfattet (for eksempel schwa-endelsen i infinitiv) virker fremmed. Jeg mener derfor at dette system er værd at undersøge nøjere på dets egne præmisser, og ikke på baggrund af diakron viden som Grønnum (2005: 208) gør.

Informanterne tilhører alle den samme, forholdsvis lille gruppe: Unge østjyske talere af rigsdansk med et højt uddannelsesniveau. Det er min antagelse at resultaterne i det store og hele gælder for de fleste rigsdansktalere. Ved 'rigsdansk' mener jeg den dialekt som tales af mennesker der ikke opfattes som dialekttalere. Termen er problematisk, som Ladegaard (1999) tydeligt viser, men da samme artikel samtidig konkluderer at århusiansk sammen med højkøbenhavnsk er de dialekter der oftest opfattes som rigsdansk (Ladegaard 1999: 34), vil jeg ikke her argumentere yderligere for at de præsenterede normer i meget vid udstrækning kan formodes at have større udbredelse end den regionale.

Jeg vil heller ikke umiddelbart mene at alder spiller nogen større rolle, så længe der ikke er tale om dialekttalere. Yderligere undersøgelser ville imidlertid være nødvendige for at kunne sige noget endeligt.

5 Konklusion

Jeg har vist hvordan man på baggrund af data kan opdele de danske verbers infinitiv- og præsensformer i 5 grupper, og at fleksionssystemet kan forklares ganske enkelt: Infinitiver har i udgangspunktet én stavelse. Hver gruppe har sin egen mulighed for at udvide denne grundform på hver sin måde, og det er forskelligt fra gruppe til gruppe hvor udbredt disse

udvidelser er. For at danne præsens tilføjes et [-v] til grundformen. Dette modificeres i enkelte grupper.

På baggrund af dette system har jeg diskuteret hvorvidt det er relevant at inddrage diakron viden i en fonologisk analyse. Det er uklart i hvor høj grad andre stillag og muligvis ortografien influerer fonologien. Det kan ligeledes ikke afgøres endeligt om resultaterne gælder for en større gruppe af talere, men diskussionen hos Ladegaard (1999) tyder på det.

Afslutningsvist konkluderer jeg at det almindelige, ikke-distinkte talesprog har sit eget system som bør tages alvorligt og undersøges på dets egne præmisser.

Referencer

- Albris, J; F. Gregersen; H. Holmberg; E. Møller; I. L. Pedersen & O. N. Thomsen. 1988. *The Copenhagen Study in Urban Sociolinguistics. Interim Report*. København: Institut for Nordisk Filologi, Københavns Universitet.
- Basbøll, Hans. 2005. *The Phonology of Danish*. New York: Oxford University Press
- Béland, Renée; Jean-François Prunet & Isabelle Peretz. 2009. The Sound of Mute Vowels in Auditory Word-Stem Completion. *Journal of Psycholinguistic Research*. 38. pp 415-434
- Boersma, Paul & David Weenink. 2008. Praat: doing phonetics by computer (Version 5.0.34) [Computer program]. Hentet september 2008, from <http://www.praat.org/>
- Grønnum, Nina. 2005. *Fonetik og fonologi*. København: Akademisk forlag
- Grønnum, Nina. 2009. A Danish phonetically annotated spontaneous speech corpus (DanPASS). *Speech communication*. 51, 7, pp 594-603.
- Jørgensen, N. J. & K. Kristensen. 1994. *Moderne sjællandsk. En undersøgelse af unge sjællænderes talesprog*. København: C. A. Reitzels forlag.
- Kvale, Steinar & Svend Brinkmann. 2009. *Interview. Introduktion til et håndværk*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Ladegaard, Hans Jørgen. 1999. Dansk rigsmål i et socialpsykologisk perspektiv: En diskussion og empirisk analyse af rigsmålsbegrebet. *Rask*. Vol 11, Dec. pp 3 - 46.
- Miller, K. J., & D. Swick. 2003. Orthography influences the perception of speech in alexic patients. *Journal of Cognitive Neurosciences*, 15, 981-990
- Samtalebanken: <http://talkbank.org/samtalebank>. Besøgt d. 30. oktober 2009.

Bilag 1 - Interviewspørgsmål:

Alder?

Bopælshistorie?

Forældres bopælshistorie?

Motivation for studievalg?

[klatre] Hvad sker der på billedet?

[blomstre/kvidre] Yndlingsårstid og hvorfor?

Sidst lærte interessante ting?

[Erobre] Forklar reglerne for Risk?

Beskriv den gode underviser?

Den dårlige?

[ændre/forbedre] Hvad ser du i fjernsynet for tiden? Hvis du bestemte, var der så noget ved det der skulle laves om?

Noget du kunne tænke dig at lave om på ved din egen studieteknik?

[Krydre] Hvad skal man gøre hvis man vil lave millionbøf (din egen opskrift)?

[blævre] Beskriv en vandmand for én der aldrig har set én?

Hvilken film har du sidst set? Anmeld den?

Fortæl kort historien om den lille Rødhætte?

Er der noget du gerne vil spørges om?

Bilag 2 - Datasæt

Betyde

O	758	b̥e'd̥syðð	det plejer så også at betyde at
---	-----	------------	---------------------------------

Betyder

O	1725	b̥'d̥syðð	det betyder at det er... at den er
---	------	-----------	------------------------------------

Bladre

O	1384	'blaðð	sådan noget med at bladre lidt rundt i bøgerne
---	------	--------	--

Bladrer/blader

O	1356	'blaðð	når jeg så bladrer/blader op i min bog, så
---	------	--------	--

Blinke

H	415	blenḡ	så kan du godt røre dit øje uden at blinke.
---	-----	-------	---

Blinker

H	389	'blenḡð	når jeg blinker, så følger et bare med
---	-----	---------	--

Blive

H	500	bli	kan jo godt blive <i>meget</i> interessant
T	204	bli	man kan jo blive ansat
	232	bli:	det kan jeg altid... blive hvis det er.
	470	bli	der kunne de egentlig bare blive ved
	875	bli	om det ville blive lige så stor succes
M	2213	bli:	hun ender da også med at blive... spist
	2322	bli:	lige blive oppe lidt
O	2025	bli:	det er der det begynder at blive lidt...

Bliver

H	331	bliḡ	ting der bliver grønne igen
	367	bliḡ	om det blive <i>alt</i> for varmt
	772	bliḡ	det bliver meget lukket
	1197	bliḡ	så bliver det bedst
	1400	bliḡ	de bliver skyllet op på stranden
T	16	bliḡ	det bliver bedre og bedre
	220	'blið	de bliver... gymnasielærere
	1239	bliḡ	historien bliver undersøgt
	1250	bliḡ	så bliver Rødhætte først afhørt
M	488	bliḡ	og det bliver grønt

	504	bliḡ	så bliver det bare varmere
	898	bliḡ	uden at det bliver trivielt
	1114	bliḡ	sådan så det bliver helt... i små
	1547	bliḡ	at det ikke bliver så varmt
O	1054	bliḡ	det bliver ikke bedre
	2035	bliḡ	er det hende der bliver lokket af ulven
	2052	bli	men bliver lokket af ulven
	2069	bliḡ	så bliver hun altså spist

Bo

O	2208	bo	ikke sikker på at jeg har lyst til at bo... i hvert fald ikke i Beijing
---	------	----	---

Bor

T	1371	boḡḡ	som bor i den anden ende af skoven
M	2119	boḡḡ	en bedstemor der bor i en hytte
O	114	boḡḡ	når man bor øh så tæt på Århus i forvejen

Bruge

O	631	boḡ:	fordi jeg skulle bruge øh... jeg skulle se
	1296	boḡ:ʔ	kunne godt tænke mig måske at bruge lidt mere tid på

Bruger

T	1023	'boḡḡ	der er også nogle der bruger kartofler
M	1846	'boḡḡ	og bruger dem sådan... til vandkamp
O	954	'boḡḡ	jeg bruger mest fjernsynet til
	984	'boḡḡ	jeg tror egentlig jeg bruger...
	984	'boḡḡ	jeg bruger egentlig temmelig meget tid
	1272	'boḡḡ	og så... bruger jeg bøgerne sådan lidt
	1291	'boḡḡ	jeg bruger ikke sådan mega meget tid

Brænde

O	803	boḡanḡ	helst øh... helst brænde lidt for det de laver
---	-----	--------	--

Brænder

M	653	'boḡanḡ	det er én der brænder for det han selv laver
	668	'boḡanḡ	nogen der brænder for det... de laver

O	842	'bʁɑnɐ	folk som ikke brænder for det de laver
---	-----	--------	--

Ende

M	1986	ɛnɐ	det hele skal... ende lykkeligt
---	------	-----	---------------------------------

Ender

M	1352	'ɛnɐ	så føden den øh... ender et sted
O	2255	'ɛnɐ	det ender tit med mad oppe i mit hoved

Erobre

H	598	ɛ'ʁɔbʁɐ	bekæmpe hinanden og erobre så meget land som muligt
T	546	ɛ'ʁɔbʁɐ	går ud på at erobre verden
	576	ɛ'ʁɔbʁɐ	så skal man jo så erobre sig vej rundt

Erobrer

T	597	ɛ'ʁɔbʁɐ	det gør den der erobrer... øh... verden
	603	ɛ'ʁɔbʁɐ	...erobrer hele verden eller opfylder den mission

Finde

H	921	fennɐ	man også tit kan finde ud af
M	1406	fennɐ	og kan... finde ud af om den... hvilken vej
	1835	fennɐ	når de godt kan... finde ud af... og... hvordan
	2115	'fennɐ	for at finde... er det bær eller blomster
O	241	'fennɐ	gange ud og finde nogle... optimale størrelser
	454	fennɐ	så kunne jeg... faktisk ikke helt finde ud af
	969	fennɐ	kan ikke så godt finde ud af at og altid
	975	fn	jeg kan finde ud af at administrere at

Finder

H	805	'fennɐ	nogle gange finder han også selv på ord
M	2317	'fennɐ	og finder ud af, skal de nu...

Flyve

M	2320	flyːʊ	skal de nu... flyve til rørskoven
---	------	-------	-----------------------------------

Flyver

M	2307	'flyvʁ	se de her stære der... flyver rundt i flokke
	2450	'flyvʁ	og så flyver de i den her... store flok

Forstå

H	779	fə'sdʁ	så man kan forstå hvad de siger
T	918	fə'sdʁ	det fungerer fint for mig at forstå hvad jeg læser
M	193	fə'sdʁ	bare at forstå... sin egen krop
	673	fə'sdʁ	gerne have at vi skal forstå... hvad

Forstår

T	639	fə'sdʁ:	forstår. At. Undervise...
M	686	fə'sdʁ:	at de er sikre på vi forstår... hvad det handler om
O	1376	f'sdʁ	og det... det forstår jeg slet ikke at de

Fortælle

H	1454	f' dʁʲel	skal jeg s... fortælle om handlingen?
	1461	f' dʁʲelʲ	så vil jeg ikke helt fortælle handlingen
M	245	fə' dʁʲel l	som også var spændende... at høre... fortælle om
	676	fə' dʁʲel l	gerne vil fortælle det på en... fangende måde
	679	f' dʁʲelʲ	og fortælle det på en måde så vi
	2485	fə' dʁʲel l	det ville jeg i hvert fald gerne fortælle om

Fortæller

M	657	fə' dʁʲelʲe	selvom han... fortæller om det på
	692	fə' dʁʲelʲe	at de har humor... når de fortæller.
	794	f' dʁʲelʲe	og så øh... fortæller min mor også tit om
	2189	fə' dʁʲelʲe	jeg fortæller den så godt som jeg kan huske den

Følge

T	759	føll	jeg forsøger at følge med i Arn
	764	føll	så jeg kan godt følge med uden at
O	764	føll	så kan man følge tankerækken

	1098	føll	sådan at man var nødt til at følge med
	1104	føll	god til sådan noget man <i>skal</i> følge med i

Følger

H	892	'følje	som følger <i>dem...</i> igennem deres karriere
T	776	'følje	den følger bogen sådan... nogenlunde
	779	'følve	de steder hvor den ikke følger den, der
M	777	'følje	der følger jeg gerne... med i Bonderøven
	909	'følve	det er ikke som når man følger med i en blog
O	953	'følve	ikke noget jeg nødvendigvis følger med i

Få

H	769	fɔ	at... få at vide hvad
T	11	fɔ	kan jeg også få lov til at
	195	fɔ	jeg kan få et job
	872	fɔ	for at få mere med
	1476	fɔ	kunne godt tænke mig at få spørgsmålet
	1486	fɔ	godt tænke mig at få den.
M	774	fɔ	hvad man nu kan få.
	1128	fɔə:	jeg er altid så heldig at få øh proviant med hjemmefra
	2136	fɔ	om muligt at få endnu en godbid
O	113	fɔə	det er meget svært at få kollegie når man bor
	874	fɔ	god til at få det til at lyde som om
	1380	fɔ	at de kan få noget ud af det
	1641	fɔ	det er med at få noget fyld i

Får

H	745	fʌ	det er én der får folk til at
T	1141	fɒ	at den sådan... får fat i dem med
M	1398	fɒ	Så får den en impuls
	1864	fɒ	når man så får at vide
O	1110	fə	det får jeg ikke gjort
	1270	fɒ	det får jeg meget...
	1270	fɒ	...får jeg mest ud af
	1282	fɒ	så får jeg det ud nu
	2334	fɒ	hun får tolv kroner i timen

Gemme

M	1344	g̊em̥m̥	sådan lige gemme det derinde
---	------	---------	------------------------------

Gemmer

O	2085	'g̊em̥	... og gemmer sig...
---	------	--------	----------------------

Gøre

H	552	g̊ø̥	man kunne jo gøre det med
	1283	g̊ø̥:̥	så vil man jo gerne gøre noget med
T	922	g̊ø̥:̥	taget sig sammen til at <i>gøre</i> det
	955	g̊ø̥:̥	når jeg har læst den her tekst, så må jeg <i>gøre</i>
O	1035	g̊ø̥	det ville jeg gøre lidt længere
	1038	g̊ø̥	...gøre det lidt mere teknisk end
	1167	g̊ø̥	det har ikke så meget med programmet selv at gøre
	1322	g̊ø̥	i stedet for at gøre det sådan lidt ind
	1546	g̊ø̥	sådan som <i>jeg</i> ville gøre
	1607	g̊ø̥	det ville jeg ikke gøre hvis <i>du</i> kom

Gør

H	805	g̊ø̥	nogle gange gør han det
T	597	g̊ø̥	det gør den der erobrer
	735	g̊ø̥	ja, det gør jeg
M	441	g̊ø̥	det er noget han gør meget
	731	g̊ø̥	så gør han heller ikke noget ved det
	1842	g̊ø̥	noget der gør ondt på dem
	1869	g̊ø̥	pas på hvad man så gør ved den, ikke?
	2142	g̊ø̥	og det gør Rødhætte jo så
O	380	g̊ø̥	hun gør det tit
	1368	g̊ø̥	det er der mange fra mit studie der gør og
	1510	g̊ø̥	det gør de ikke så meget nede hos os
	1783	g̊ø̥	det gør man i de danske farvande
	2409	g̊ø̥	det er noget de gør hver morgen

Gå

M	2249	g̊o̥	skal vi ikke gå videre?
	2330	g̊o̥	så turde de ikke... gå ned
O	2056	g̊o̥	og... måske gå en smutvej, en genvej

Går

H	1589	g̊o̥:	og så går hun ned i skoven
---	------	-------	----------------------------

T	545	g̊ʌ	Risk går jo i al sin enkelhed ud på
	1340	g̊v	ud fra en skala, går jeg ud fra?
	1427	g̊p:	jeg tror det er sådan den går
M	2113	g̊p:	den lille Rødhætte... går... tur i skoven
O	715	g̊o	og det går ud på at... at... at... tæve hinanden
	1631	g̊p:	det går jo ikke uden
	2015	g̊v	den lille Rødhætte, som går igennem skoven
	2091	g̊o	så ender det med hun går ind...
	2318	g̊p:	hvor hurtigt det går
	2462	g̊ʌ	hvad går det her ud på?

Holde

M	2407	hʌl	skal de for at kunne... kunne holde. Klare...
---	------	-----	---

Holder

M	460	'hʌ v	så ser det jo heller ikke ud til at der er nogen der holder ham
	702	'hʌ v	står og... og holder sit standardoplæg

Huske

T	835	husg̊	det kan jeg faktisk ikke lige huske
M	1607	husg̊	jeg kan ikke engang huske det
	2034	husg̊	som jeg p.t. ikke kan huske hvad hedder
	2188	husɔ	jeg kan overhovedet ikke huske den der
	2190	husg̊	så godt som jeg kan huske den
	2220	husg̊	ikke så god til at huske de der historier
O	690	husg̊	men jeg kan faktisk ikke huske det
	2123	husg̊	den kunne jeg tydeligvis ikke huske

Husker

O	676	'husg̊v	sådan som jeg husker det
	393	'husg̊v	så vidt jeg husker

Hælde

T	1003	hæll	skal man hælde noget løg... og hvad man har
	1016	hæll	at hælde det her stads ovenpå
	1176	hæl	nok at tage noget navn og hælde noget salt i

Hælder

M	1391	'hælv	hvis den hælder lidt til den ene eller
---	------	-------	--

Høre

H	1566	'høʋ	nu skal du bare høre.
M	244	'høʋ	spændende og... og høre... fortælle om
	755	'høʋ	og ikke kun høre på.
	982	'høʋ	lige... og skulle høre et stykke musik
	1012	'høʋ	der er nogen der skal høre det her.
	1421	'høʋ	gad godt at høre lidt om hvad de andre har sagt
	2370	'høʋ	de kan høre eller... fornemme
O	2266	'høʋ	sjovt at høre om Kina i sig selv

Hører

M	1574	'høʋ	dem som vores vandmand hører ind under
---	------	------	--

Indtage

T	579	'endʰa	man kun skal indtage nogle bestemte kontinenter
M	603	'endʰajə	et indtage-verden-spil
	616	'endʰajə	og man skal prøve at indtage... verden

Indtager

T	1147	'endʰa:	og så... indtager dem gennem
---	------	---------	------------------------------

Klatre

H	201	'gʰladʰʋ	kvinde der er ude at klatre
	263	'gʰladʰʋ	hun vil vel klatre... op
T	286	'gʰladʰʋ:	en der er ude og klatre... i fjeld

Klatrer

H	274	'gʰladʰʋ	eller hvad det nu er hun klatrer på
T	265	'gʰladʰʋə	der har vi jo... en person der klatrer
M	319	'gʰladʰʋ	... der <i>klatrer</i> op ad en væg,
	327	'gʰladʰʋ	gribe fat i når man klatrer... og der
	349	'gʰladʰʋə	skyggen af en mand der klatrer eller det er jo
O	296	'gʰladʰʋ	en dame der klatrer

Komme

H	272	gʰʌm	hun kunne da godt komme til toppen af... bjerget
	487	gʰʌm	det må vel også komme igennem
	762	gʰʌm	og komme med nogle eksempler fra
T	330	gʰʌmm	der ville personen jo komme lidt i knibe
	343	gʰʌmm	hvordan personen skal komme over det
	1035	gʰʌm	der må godt komme salt og peber

M	493	g ^h Λm	at der begynder at komme lidt grønt igen
	1023	g ^h Λm	ja... det at komme i gang
	1089	g ^h Λm	jeg kan ikke komme på hvad jeg skulle sige
	2420	g ^h Λm	for ligesom at lade... komme af med noget
O	795	g ^h Λm	der må godt komme meget information
	1791	g ^h Λm	hvor den ligesom kan komme ind i

Kommer

H	66	'g ^h Λmø	min mor kommer fra Randers
	752	'g ^h Λmø	når man som forelæser kommer med eksempler
	810	'g ^h Λmø	så kommer han til at... sige
	979	'g ^h Λmø	så kommer man også mere ind i
	1467	'g ^h Λmø	og så kommer hun ind i den samme verden
	1622	'g ^h Λmø	og venter på at lille Rødhætte kommer.
	1628	'g ^h Λmø	så hun kommer og banker på.
T	158	'g ^h Λmø	det er dér vi kommer fra
	371	'g ^h Λmø	når vi kommer til efteråret, så
	376	'g ^h Λmø	når vi kommer sådan til efteråret
	526	'g ^h mø	det kommer til at tage noget tid
	569	'g ^h Λmø	det kommer an... det er jo et politisk spørgsmål
	740	'g ^h Λmø	nu kommer jeg også fra historie.
	845	'g ^h Λmø	ja, det kommer ikke rigtig
	1396	'g ^h Λmø	da lille Rødhætte så kommer, så
	1412	'g ^h Λmø	så er det at skovhuggeren kommer tumlende
M	147	'g ^h Λmø	her kommer vi da til et svært spørgsmål
	487	'g ^h Λmø	alting det kommer frem
	747	'g ^h Λmø	vågner lidt op... og... kommer op på tæerne
	856	'g ^h Λmø	hvor min mor kommer fra
	1031	'g ^h Λmø	lang nok tid af gangen... til at man kommer nogen vegne
	1040	'g ^h Λmø	for jeg kommer aldrig rigtig igennem dem allesammen
	1541	'g ^h Λmø	der er potentiale for at den kommer i de danske farvande
	2125	'g ^h Λmø:	mens Rødhætte er ude... kommer øh... ulven
	2139	'g ^h Λmø	når Rødhætte så kommer hjem
O	780	'g ^h Λmø:	når der lige kommer... sådan et... øh... et eksempel
	933	'g ^h Λmø	det er mit nørdede jeg der kommer frem
	971	'g ^h Λmø	få set dem når de kommer
	976	'g ^h Λmø	finde ud af at administrere at det kommer på et eller andet tidspunkt
	1001	'g ^h Λmø	hvis jeg kommer forbi dén, så

	1789	'gʰʌmɐ	specielt hvis man kommer ind i bugter
	2097	'gʰʌmɐ	det er noget med at hun kommer ud igen

Kravle

O	308	'gʰkʌɹl	hun skal til at kravle op over... et eller andet
	372	'gʰkʌɹl	svær væg at kravle op af

Kravler

O	350	'gʰkʌɹlɐ	så kravler hun øh...
	354	'gʰkʌɹlɐ	og så... kravler hun op ad

Lave

H	982	'lʌːu	hvordan det nu lige er de plejer at lave deres... slutning
	1027	'lʌu	til at... lave mindre indhug
T	648	'lʌːu	sætte eleverne i gang med at lave noget
	691	'lʌɹ	svært at lave interaktiv undervisning
	708	'lʌɹ	kan du også lave en halvgod undervisning
	870	'lʌɹ	jeg tror jeg ville lave flere afsnit
M	889	'lʌu	ellers så ville jeg ikke lave... noget om
O	1031	'lʌɹ	jeg ville lave dem...
	1032	'lʌɹ	...jeg ville lave dem... eller i hvert fald
	1058	'lʌu	jeg ved ikke om jeg ville lave noget om
	1145	'lʌu	det med hvad de skulle lave om

Laver

H	911	'lʌɹɐ	at man nogle gange laver lidt de samme
T	980	'lʌɹ	mens jeg laver aftensmad
M	654	'lʌɹɐ	en der brænder for det han selv laver
	670	'lʌɹɐ	brænder for det... øh... de laver
O	779	'lʌɹɐ	det vi sidder og laver
	804	'lʌɹɐ	helst brænde lidt for det de laver, fordi
	842	'lʌɹɐ	ikke brænder for det de laver og ikke
	846	'lʌɹɐ	har forelæsninger ford... eller <i>laver</i> forelæsninger
	1492	'lʌɹ	vi laver ikke så mange opgaver
	2469	'lʌɹɐ	hvad er det vi laver?

Leve

H	496	'leːɹ	nogle der hellere vil leve i deres drømmeverden
	747	'leːɹ	altså... leve sig ind i... deres fortællinger

Lever

T	1285	'leʁə	bedstemor som øh... lever livet vildt
M	1652	'le:ʁə	så lever de... enligt
O	1714	'le:ʁə	at en vandmand lever i vand?

Lyde

O	875	ly:ð	få det til at <i>lyde</i> som om han synes
	879	ly:ð	få det til at <i>lyde</i> som om han synes

Lyder

H	1102	'lyðə	det <i>lyder</i> ret rart
O	7	'lyðə	det lyder f hyggeligt

Lytte

O	1267	'lyðə	jeg skal gerne sidde og lytte.
	1455	'lyðə	når man bare selv skal sidde og lytte

Lytter

M	726	'lyðə	eller om vi... lytter interesseret
O	1246	'lyðə	typen der... der <i>lytter</i> ... meget
	1281	'lyðə	og så lytter jeg...

Lægge

T	972	'leɡə	fundet ud af et eller andet jeg skal lægge i... øh...
---	-----	-------	---

Lægger

H	1620	'leɡə	så lægger den sig i sengen
T	459	'leɡə	ikke som et man lægger på en seng
M	721	'leɡə	som ikke lægger mærke til om vi
	2132	'leɡə	og lægger sig op i bedstemors seng

Læse

H	1007	lɛ:s	kan <i>nå</i> at læse ting
	1011	lɛ:s	... og... <i>læse</i> teksten, og så
	1055	lɛ:s	<i>elsker</i> at læse om søndagen
T	979	lɛ:s	kan være jeg skal læse en af dem <i>mens</i> jeg
M	952	lɛ:s	så man kan sætte sig til at læse..
O	106	lɛ:sʔ	startede med at læse og så flyttede
	110	lɛ:s	startede med at... at læse i september
	1218	lɛ:s	godt tænke mig at læse <i>mere</i>

	1292	lɛ:s	ikke mega meget tid på at læse
	1313	lɛ:s	ville nok læse lidt mere i mine bøger

Læser

H	99	'lɛsə	jeg læser psykologi... hm...
T	136	'lɛsə	jeg læser historie af interesse
	141	'lɛsə	jeg læser statskundskab på grund af pengene
	218	'lɛsə	af alle der læser historie med sidefag
	916	'lɛsə	når jeg læser så øh... det fungerer fint
M	953	'lɛsə	for der læser man man meget bedre
O	1362	'lɛsə:	typen som ikke læser fra A til Z
	1370	'lɛsə	så læser de det fra første bogstav
	1403	'lɛsə:	forundret over dem der læser... det hele

Møde

H	1319	møðð	risikere at mød... møde en brandmand
---	------	------	--------------------------------------

Møder

H	1595	'møðə	og så møder hun... ulven
T	1373	'møðə	så møder hun den store stygge ulv
O	1279	'møðə	inden vi møder op...

Narre

H	1604	na:	...prøver at narre hende
---	------	-----	--------------------------

Narrer

M	2211	na:	hun narrer jo ikke ulven
---	------	-----	--------------------------

Presse

H	1016	þʁʌs	plejer jeg at presse det ind sådan at
---	------	------	---------------------------------------

Presser

T	504	'þʁʌsə	hvis man... presser dem
---	-----	--------	-------------------------

Prøve

H	524	þʁœ:ʏ	er det uetisk at prøve det på nogen
M	615	þʁœʔœ:ʏ	og man skal prøve at indtage... verden
O	2184	þʁœʔœ:ʏ	du kan prøve at spørge mig om... Kina
	2196	þʁœ:ʏ	men du kan jo prøve.

Prøver

H	1005	'bʁɔːvɐ	jeg prøver, for det første, at skabe mere
	1603	'bʁɔːv	... prøver at narre hende...
T	27	'bʁɔːvɐ	jeg prøver at bilde folk ind
	33	'bʁɔːvɐ	så jeg prøver på at undgå det der
	1379	'bʁɔːv	og han prøver vist at lokke

Putte

H	1158	bʰud	putte... nogle grøntsager i
	1160	bʰudə	har til at putte i
	1166	bʰud	rive gulerødder og putte i
	1201	bʰud	skal man selvfølgelig putte øh... hakket tomat i
	1208	bʰudˢ	så kan man putte... ost på toppen
O	1563	bʰudˢ	så er det vigtigt at putte tomatpuré i
	1588	bʰudə	<i>jeg</i> ville nok putte nogle øh...

Putter

H	1188	'bʰudɐ	så putter jeg... tit oliven i
	1559	'bʰudɐ	jeg putter så spidskommen i
	1562	'bʰudɐ:	og... så putter... m...
	1565	'bʰudɐ	før man putter noget som helst

Røre

H	414	'ʁœv	så kan du godt røre dit øje
	1298	'ʁœv	ulækker at røre ved

Rører

O	1579	ʁœʁ	så rører jeg rundt i... kødet
---	------	-----	-------------------------------

Se

H	907	sɛ	det er nok sværere at se
	976	sɛ	man kan se det over nettet
	1084	se	så har man også noget at se frem til
	1285	sɛ	det kan du jo ikke se på din
	1650	sɛ:	det er for jeg bedre kan se dig
T	530	se	for det første skal man se bort fra den der regelbog
	1088	sɛ	hvis man skal se på formen
M	57	sɛ	det må vi se
	316	sɛ	jeg kan se... en slags skygge
	321	sɛ	jeg kan se at der er... det er

	786	se	han er hyggelig at se på
	850	se	det er derfor det også er hyggeligt at se med
	1153	se	skæres i både, så man kan se...
	1757	se	man kunne slet ikke se alt det man skulle se
	1758	se	man kunne slet ikke se alt det man skulle se
	1991	se	den var meget spændende at se på
	2019	se	en anden film jeg havde været inde og se
	2045	se	endnu flottere at se på
	2059	se	virkelig flot at se på
	2072	se	bare at se på billederne
	2305	se	at se de her støre, der...
	2327	se	det kunne man se, det skabte panik
	2335	se	flot... fænomen at se på
O	595	se	sjovt at se alle øh... kineserne
	633	se	jeg skulle se hvad klokken var
	1080	se	program som jeg synes man behøver se fast
	1088	se	man kan jo se dem uafhængig af hinanden
	1094	se	hvis jeg skulle se det fast, så
	1107	se	hvor man <i>skal</i> se alle afsnit
	1988	se	så kunne jeg godt tænke mig at se den
	1750	se	som man sådan kan se, men som er
	2140	se	det kan jeg heldigvis ikke se
	2226	se	det var rigtig sjovt at se
	2265	se	rigtig interessant at se
	2353	se	så var vi ude og se... den kinesiske mur
	2354	se	ude og se nogle... produktionspladser
	2361	se	rundt og se den forbudte by
	2378	se	for at se... tusindvis af kinesere

Ser

H	820	se	når du så kigger op og ser på sliden
	851	se	jeg ser faktisk ikke fjernsyn for tiden
	863	se	ellers så ser jeg faktisk kun Grey's hvide verden
	973	se	fordi jeg ser den nu så meget
	978	se	når det er det eneste man ser, ikke, så
	1641	se	så synes Rødhætte jo at ulven <i>ser</i> lidt sjov ud
T	284	se	det ser ud til at det er én der er ude at klatre
M	458	se	så ser det jo heller ikke ud til at

O	363	seṛ	hun ser ud til at
	898	seṛ	jeg ser Spise med Price
	923	seṛ	og så ser jeg også et andet program
	950	seṛ	zapper rundt og ser sådan lidt hist og pist
	967	seṛ	de programmer jeg ser, dem
	968	seṛ	dem ser jeg faktisk på nettet
	973	seṛ	dem ser jeg faktisk på nettet
	987	seṛ	sådan rigtig ser noget i det
	994	seṛ	jeg ser også nogle gange House
	2424	seṛ	så ser de flaget bliver hejst

Sidde

M	978	seḏ	det er... at sidde på værelset
	1662	seḏḏ	og sidde mange sådan...
	2441	seḏḏ	nærmest at sidde... skulder mod skulder
O	506	seḏḏ	og så sidde øh... i den her
	1267	seḏ	skal gerne sidde og lytte
	1455	seḏ	bare skal sidde og lytte

Sidder

T	466	'seḏø	og sidder der hele natten
	1130	'seḏø	dyr... der sidder på algerne
M	788	'seḏø	man sidder og trækker på smilebåndet
	1616	'seḏø	men de sidder simpelthen sådan
	1628	'seḏø	og så sidder der en ny vandmand
	2431	'seḏø	de sidder og synger i træerne
O	779	'seḏ	det vi sidder og laver

Sige

H	789	si:	kommer altid til at sige noget forkert
	811	si:	så kommer han til at... sige: "Nu
	955	si:	det er jo ret svært bare sådan at sige: "Jeg
	1270	si:	man kan jo starte med at sige at den er næsten
	1443	si'	vi kan jo også sige at jeg har set Alice in Wonderland
	1695	si:	det skal jeg måske sige
T	703	si:	man kan sige at... øh... hvis du er god
	847	si'	man kan sige, den skal jo også nå
	1097	si'	det kunne man så sige var rødderne
M	1090	si:	kan ikke komme på hvad jeg skulle sige

	1623	si:	eller hvad man nu kan sige altså
	1842	si·	jeg vil ikke... kunne sige, at
O	567	si	hvad det vil sige at være
	914	si:	ikke sådan et slankeprogram, kan man sige
	2288	siə	og man kan sige (at)... 20 millioner... det er jo

Siger

H	791	siꝝ	han siger aldrig det der faktisk står
	1637	'siə	så siger... så... så synes
	1648	'siə	og så siger... ulven: ”det er for
T	1380	si·ə	men hun siger: ”Nej”!
M	2299	siꝝ	så siger jeg at jeg var på
O	34	siꝝ	så siger jeg bare: ”jeg
	2089	'siə	og så siger den ligesom bedstemoderen

Ske

H	1521	sꝥe	ja det kunne da godt ske
---	------	-----	--------------------------

Sker

H	108	sꝥeꝝ	ting der sker i hjernen
	194	sꝥeꝝ	hvad der <i>sker</i> på det?
	463	sꝥeꝝ	når det sker så ved du at
	770	sꝥeꝝ	hvad der faktisk <i>sker</i> ude i
	1489	sꝥeꝝ	man ved jo lidt hvad der <i>sker</i> og
T	337	sꝥeꝝ	det som... der sker, det er
M	415	sꝥeꝝ	det næste der sker, det er
	894	sꝥeꝝ	hvad der sker i sådan et
O	1184	sꝥeꝝ	nu sker der <i>dét</i> der

Slå

T	586	slɔ	så skal man slå med terninger.
M	2456	slɔ	for at... s... slå ned et sted
O	720	slɔ	så <i>slå</i> med terninger

Slår

O	677	slɔ	man slår med nogle terninger
	680	slɔ:	afhængig af det man slår, så
	1389	slʌ	mangler information, så slår jeg det op

Smage

O	1598	smæ:	så ville jeg smage til med
---	------	------	----------------------------

Smager

H	1206	smæꞤ	ellers smager det lidt kedeligt
M	1182	'smæꞤ	men det smager himmelsk.
O	1570	smæꞤ	så smager det altså bedre

Snakke

H	1414	snaꞤ	faktisk ret hårdt at snakke om vandmænd
T	643	'snaꞤə	stille sig ved en tavle og snakke
O	794	snaꞤ	de må godt snakke hurtigt
	1456	snaꞤ	når man selv skal snakke... så

Snakker

H	812	'snaꞤə	nu snakker vi om den her teori
T	1377	'snaꞤə	og snakker lidt med <i>ham</i>
M	35	'snaꞤə	du snakker med en biolog
	867	'snaꞤə	at han mange gange snakker om
O	30	'snaꞤə	jeg snakker alt det som... øh...
	2460	'snaꞤə	hvad er det vi snakker om?

Sove

T	479	'sɒ:u	nu ville jeg godt sove
---	-----	-------	------------------------

Sover

H	454	'sʌꞤə	briller man kan have på mens man sover
M	723	'sɒꞤə:	om vi sidder og sover og...
	729	'sʌꞤə	og <i>hvis</i> vi så bare sidder og sover, jamen

Spille

H	580	sɸell	kan kun spille Ringenes-Herre-Risk
	668	sɸell	tror også jeg har prøvet at spille det rigtige
	678	sɸell	aldrig set nogen spille det.

Spiller

T	540	'sɸelə	hvilket regelsæt vi spiller efter
	577	'sɸelə	nogle spiller med nogle missioner

Spise

H	1605	'sɸi:s	vil gerne spise hende
---	------	--------	-----------------------

	1662	'sɸi:sə	det er for at jeg bedre kan <i>spise</i> dig!
M	2388	'sɸi:sə	når de er færdige med at spise og

Spiser

H	1369	'sɸi:sə	ved faktisk heller ikke hvad den spiser
	1662	'sɸi:sə	og så spiser den også Rødhætte
T	1128	'sɸi:sə	jeg tror den spiser små... dyr
M	1301	'sɸi:sə	den spiser sådan... alger
	1483	'sɸi:sə	de spiser mange fiskeæg
	1491	'sɸi:sə	men de spiser bare mange fiskeæg
	2348	'sɸi:sə	når de spiser så er det
	2363	'sɸi:sə	små dyr de går og spiser af
	2389	'sɸi:sə	de spiser jo... vildt meget

Starte

H	1270	sɸɑ:d	man kan jo starte med at sige
T	69	sɸɑ:d	til at starte med

Starter

M	1072	'sɸɑ:də	vi starter med udflugter
O	700	'sɸɑ:də	man starter i hver sin...

Stille

T	642	sɸell	end bare at stille sig ved en tavle
O	1490	sɸel	mulighed for at stille dem en masse spørgsmål

Stiller

M	750	'sɸelə	det stiller nogle spørgsmål
---	-----	--------	-----------------------------

Stå

T	1288	sɸɔ	sådan noget med at stå på øh...
	1291	sɸɔ	og.. stå på snowboard og sådan nogle
M	942	sɸɔ	stå op klokken... syv
O	1444	sɸɔ	der skal jeg pludselig stå og præsentere

Står

H	250	sɸʌ:	sådan at han eller hun står og... fotograferer
	792	sɸɔ:	han siger aldrig det der faktisk står på
	1022	sɸʌ	efter 50 sider, så står min hjerne af
T	661	sɸʌ:	der står oppe ved en tavle
	1040	sɸɔ	jeg tager sådan lidt hvad der står forrest på hylden

M	700	sḍḍ:	der står og... holder sit standardoplæg
	1444	sḍḍ	gerne vil ud og bade men står i et hav af
O	336	sḍḍ	en gut som har, står og styrer linerne
	2393	sḍ	så står der ellers... tusindvis af soldater
	2405	sḍḍ	men der står måske... en halvtreds... tres-hundrede soldater

Svare

M	1039	sva:	faktisk helt svært at svare på, for
O	35	sva:	"jeg har ikke lyst til at svare"

Svarer

T	1407	sva:	det er så dér ulven svarer: "Det
O	1526	sva:	så svarer de selv på deres egne spørgsmål

Synge

T	11	søḡḡ	kan jeg også få lov til at synge?
M	2471	'søḡə	i hvert fald... at synge

Synger

M	2418	'søḡə	så sætter de sig op og synger
	232	'søḡə:	de sidder og synger... i træerne

Sætte

T	646	'sḗḍə	selv sætte eleverne i gang
M	951	sḗḍ	så man kan... sætte sig til at læse
O	503	sḗḍ	hvor man kan lige kan sætte sig uden for

Sætter

T	951	'sḗḍə	men jeg sætter mig nogle gange sådan noget
M	1590	'sḗḍə	der sætter sig fast på havbunden
	2417	'sḗḍə	sætter de sig op og synger
O	1279	'sḗḍə	så sætter jeg mig egentlig ned

Tage

T	901	ḍᵀa	at jeg var bedre til at... tage mig sammen
	921	ḍᵀa	det er mere at tage sig sammen til at
	1000	ḍᵀa	man skal tage noget kød
	1176	ḍᵀa	det er ikke nok bare at tage noget vand
M	384	ḍᵀa	så han kunne tage... et skridt videre op
O	1405	ḍᵀa	det må godt nok tage lang tid
	2376	ḍᵀa	for at tage ud til Fredspladsen

Tager

H	1405	ᵈˢaḡ	så er der små børn der tager dem og kaster
T	464	ᵈˢq:	man tager en masse computere
	1040	ᵈˢq:	jeg tager sådan lidt hvad der står forrest
M	29	ᵈˢɑ::	skal ikke være sådan noget der tager... min opmærksomhed
	1321	ᵈˢɑ	som den tager ind i sin mundhule
	1844	ᵈˢq:	gør ondt på dem hvis man tager og kaster med dem
O	126	ᵈˢq:	det tager kun 25 minutter
	1229	ᵈˢq	jeg tager ikke noter
	1762	ᵈˢq	og hvis man tager en op, så
	2424	ᵈˢɑ	så er der mange der tager dérned
	2431	ᵈˢq	og så øh... tager de på arbejde

Tale

H	755	ᵈˢa:l	i stedet for bare at tale de rent
---	-----	-------	-----------------------------------

Taler

H	778	'ᵈˢq:lə	en der... taler tydeligt
	781	'ᵈˢalə	... taler højt og sådan
M	712	'ᵈˢq:lə	og som taler meget... meget monotomt

Tro

T	1120	ᵈˢkʊ	Nogle gange så kan den snyde og tro at det er
---	------	------	---

Tror

H	667	ᵈˢkʌ	Jeg tror også jeg har prøvet at spille det
	676	ᵈˢkʊʁ	det tror jeg ikke
	1040	ᵈˢkʌ	jamen, jeg tror at hvis man var
	1246	ᵈˢkʊ	jeg tror hun er tættere på, måske
	1474	ᵈˢkʊʁ	først så tror de ikke på hun er Alice
T	315	ᵈˢkʌ	der tror jeg det er øh... nedad
	1154	ᵈˢkʌ	jeg tror ikke den har en mund
	1187	ᵈˢkʊ:	men jeg <i>tror</i> det ikke
	1426	ᵈˢkʊ	tror det er sådan den går
M	1123	ᵈˢkʊʁ	så det er bare hvad jeg tror der...
	1940	ᵈˢkʊ	jeg tror ikke den har lagret sig

O	172	ᑦᓂᑭ	fordi jeg ikke gad fysik og kemi... tror jeg
	379	ᑦᓂᑭ:	jeg tror hun gør det tit
	493	ᑦᓂᑭ	altså, det tror jeg faktisk det er her nu her
	495	ᑦᓂᑭᐱ	det tror jeg... fordi...
	544	ᑦᓂᑭᐱ	det tror jeg...
	854	ᑦᓂᑭ	jeg tror jeg har cirka halv halv
	984	ᑦᓂᑭ	jeg tror egentlig jeg bruger... jeg bruger
	1030	ᑦᓂᑭ:	jeg tror måske...
	1159	ᑦᓂᑭ	jeg tror også jeg ville synes
	1953	ᑦᓂᑭᑭᑭ	det tror jeg

Tænke

H	1426	ᑦᓂᑭᑭ	nu skal jeg lige tænke mig om
T	496	'ᑦᓂᑭᑭᑭ	normalt set... så ville jeg ikke tænke at
	896	ᑦᓂᑭ	kunne godt tænke mig at
M	499	'ᑦᓂᑭᑭᑭ	og hvis jeg skal ikke tænke i sådan
	753	ᑦᓂᑭᑭ	så man også skal... sidde og tænke lidt
O	487	ᑦᓂᑭ	det kunne jeg godt tænke mig
	570	ᑦᓂᑭᑭ	hvis jeg lige sådan skal tænke tilbage
	1218	ᑦᓂᑭᑭ	jeg kunne godt tænke mig at læse mere
	1296	ᑦᓂᑭᑭᑭ	kunne godt tænke mig måske at
	1687	ᑦᓂᑭᑭ	kunne godt tænke mig at se den
	1695	ᑦᓂᑭᑭ	det kunne jeg godt tænke mig

Tænker

H	486	'ᑦᓂᑭᑭᑭ	jeg tænker bare det må vel
T	1140	'ᑦᓂᑭᑭᑭ	jeg tænker at den... sådan...
	1193	'ᑦᓂᑭᑭᑭ	men jeg tænker de er jo nok også
M	64	'ᑦᓂᑭᑭᑭ	når jeg sådan tænker på... hvad
	749	'ᑦᓂᑭᑭᑭ	selv tænker <i>over</i>
	1577	'ᑦᓂᑭᑭᑭ	man tænker måske ikke over det
	1865	'ᑦᓂᑭᑭᑭ	så tænker man... kan det gøre ondt på den
O	1672	'ᑦᓂᑭᑭᑭ	jeg tænker om...

Vente

O	1319	vᑭᑦᑦᑦ	... og vente... øh
---	------	-------	--------------------

Venter

H	1621	'vᑭᑦᑦᑭ	og venter på at lille Rødhætte kommer
---	------	--------	---------------------------------------

Æde

T	1408	εðð	det er for at jeg bedre kan æde dig
---	------	-----	-------------------------------------

Æder

T	1392	'ξðv	og æder hende!
M	2128	'ξðv	... og æder bedstemor

Åbne

T	45	ɔ:bŋ	så må du hellere åbne det igen
---	----	------	--------------------------------

Åbner

H	557	'ɔ:bŋv	... åbner man nogle gange øjnene
	482	'ɔ:bŋv	man åbner nemlig øjet når man...

Bilag 3 - Oversigt over normer

	infinitiv		præsens	
	tryksvag	trykstærk	tryksvag	trykstærk
betyde		bɐˈdʰyðð		bɐˈdʰyðə
bladre/blade	ˈblaðə		ˈblaðə	
blinke		bɭenɿ̯		ˈbɭenɿ̯
blive	bli	bli:	bliɿ̯	bliɿ̯
bo		bɔ		bɔɿ̯
bruge		bʁu:	ˈbʁuə	ˈbʁuə
brænde		bʁanɿ̯		ˈbʁanɿ̯
ende		ɛnɿ̯		ˈɛnə
erobre		eˈɾɔbʁə		eˈɾɔbʁə
finde	fen	ˈfenə	ˈfenə	
flyve	fly:ʊ		ˈflyʊə	ˈflyʊə
forstå		fəˈsdʱ		fəˈsdʱ
fortælle		f(ə)ˈdʰɛll		fəˈdʰɛlɐ
følge	føll	føll	ˈføl(j)ə	ˈføl(j)ə
få	fə	fɔ	fɒ	fɒ
gemme		ɡɛmmɿ̯		ˈɡɛmɐ
gøre	ɡœɿ̯	ɡœ:ɿ̯		ɡœɿ̯
gå	ɡɔ		ɡɒ	ɡɒ:
holde		hʌll		ˈhʌlɐ
huske		husɿ̯		ˈhusɿ̯
hælde	hɛl(l)		ˈhɛlə	
høre	ˈhøə	ˈhøə	ˈhøə	
indtage		ˈendʰa(jə)		ˈendʰa:
klatre	ˈɡʰladʁə	ˈɡʰladʁə		ˈɡʰladʁə
komme	ɡʰʌm	ɡʰʌ(m)ɿ̯	ˈɡʰʌmɐ	ˈɡʰʌmɐ
kravle	ˈɡʰkʁʌl		ˈɡʰkʁʌlɐ	ˈɡʰkʁʌlɐ
lave	lʌʊ	lʌ:ʊ		ˈlʌʊə
leve	ˈle:ʊ	ˈle:ʊ		ˈle(:)ʊə
lyde		ly:ð	ˈlyðə	ˈlyðə
lytte		ˈlydə		ˈlydɐ
lægge		ˈleɰə	ˈleɰə/ˈleɰə	ˈleɰə
læse	lɛ:s	lɛ:s	ˈlɛsə	ˈlɛsə
møde		møðð	ˈmøðə	ˈmøðə
narre		na:	na:	

presse	h̥ʁas			'h̥ʁasə
prøve	h̥ʁɔːu	h̥ʁɔːʁ	'h̥ʁɔʁə	'h̥ʁɔʁə
putte	h̥ʰud̥		'h̥ʰud̥ə	
røre		'ʁæɐ	ʁæɐ	
se	se	sɛ	sɛɐ	sɛɐ
sidde		sɛð(ð)		'sɛðə
sige	si	siː		siɐ
ske		s̥g̊ɛ		s̥g̊ɛɐ
slå	slɔ	slɔ̯	slɔ	slɔ(:)
smage	smæː			smæɐ
snakke	snaɡ̊	'snaɡ̊ə		'snaɡ̊ə
sove		'sɔːu		'sʌʁə/'sɔʁə
spille	sβell̥	sβell̥		'sβelə
spise		'sβiːs(ə)	'sβisə	'sβisə
starte		sɔ̯aːɔ̯		'sɔ̯aːɔ̯ə
stille		sɔ̯el(l)		'sɔ̯elə
stå	sɔ̯ɔ	sɔ̯ɔ̯	sɔ̯ɔ	sɔ̯ɔː
svare		svaː		svaː
synge		søŋŋ/'søŋə		'søŋə
sætte	sɛɔ̯(ə)		'sɛɔ̯ə	'sɛɔ̯ə
tage	ɔ̯ˢa		ɔ̯ˢa	ɔ̯ˢaː
tale		ɔ̯ˢaːl	'ɔ̯ˢa(:)lə	'ɔ̯ˢalə
tro	ɔ̯ˢʁɔ̯		ɔ̯ˢʁɔ̯	ɔ̯ˢʁɔ̯
tænke	ɔ̯ˢɛŋɡ̊	'ɔ̯ˢɛŋɡ̊ə	'ɔ̯ˢɛŋɡ̊ə	'ɔ̯ˢɛŋɡ̊ə
vente		vɛnd̥ˢ		'vɛnd̥ə
æde		ɛðð̥		'ɛðə
åbne		ɔːb̥ŋ		'ɔːb̥nə